Ἰωάννην Νικολάου
Ὁπλαρχ. Ποντέση 23
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΥΡΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βερανζέρου 4. Τηλ. 3639.095—3629.769 — ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ — ΑΘΗΝΑΙ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1977

ΕΤΟΣ ΣΤ', ΠΕΡ. Β', ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 21 (57). ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΧ. 10 ■ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ■ Διευθυντὴς Συντάξεως ΣΠΥΡ. ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

ΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΙ' ΑΛΛΑ ΤΙΝΑ...

Ὅταν πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες εἶχε καθιερωθῆ στὴν Ἀθήνα ἑβδομάδα Ἀλβανικοῦ κινηματογράφου καὶ διάλεξι γιὰ Ἀλβανοὺς λογοτέχνες, διατυπώσαμε σὲ κύριο ἄρθρο τὶς ἀπόψεις μας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν θεοντολογία γιὰ ἀμοιβαιότητα, σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς διακρατικὲς πνευματικὲς σχέσεις. Ἐπακολούθησε ἡ μετάβασι στὴν Ἀλβανία ἑνὸς ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐλεύθερα ἑλληνικὰ μουσικοχορευτικὰ συγκροτήματα. Τὸ ἑλληνικὸ αὐτὸ συγκρότημα, τὸ παρακολούθησαν καὶ τὸ χειροκρότησαν ὅσοι εἶχε προγραμματισθῆ νὰ τὸ παρακολουθήσουν καὶ νὰ τὸ χειροκροτήσουν (ὄχι ὅμως Βορειοηπειρῶτες, ποὺ λαχταροῦν νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ ἀκούσουν κάποια ἑλληνικὴ καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωσι, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ποιοτικὴ στάθμη του, μόνον καὶ μόνον γιατὶ εἶναι Ἑλληνική). Φτάνοντας στὴν Ἑλλάδα, ἡ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συγκροτήματος ἔξηρε τὴν «θερμὴ ἀλβανικὴ ὑποδοχή», ἔκανε καὶ λίγη φτηνὴ πολιτικολογία καὶ μάλιστα δέχτηκε τὰ συγχαρητήρια τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐξωτερικῶν γιὰ τὴν ἐπιτυχημένη «διπλωματική» της ἀποστολή(!). Γιατὶ σ' αὐτὸν τὸν τόπο, κατήντησε νὰ ἀποκτοῦν τὴν διπλωματία καὶ τὴν πολιτικὴ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐκτὸς ἐκείνων ποὺ εἶναι ταγμένοι νὰ χειρίζωνται ὑπεύθυνα τὰ θέματα αὐτά.

Στὴν συνέχεια, κατὰ τρόπον περίεργο, ἐντελῶς ἐπιπόλαια, κυκλοφόρησε ἡ ψεύτικη εἴδησι πὼς δῆθεν Ἕλληνες ἀπὸ τὴν Ἀλβανία παρηκολούθησαν ἀρχαῖο δρᾶμα, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν «Δωδωναίων». Τὴν εἴδησι αὐτὴ τὴν χαρακτηρίσαμε «ὑποβολιμαία» καὶ ἐπιμένομε στὸν χαρακτηρισμὸ αὐτόν. Γιατὶ δημιούργησε πρόσκαιρα τὴν ψεύτικη ἐντύπωσι στὴν καλοπροαίρετη Ἑλληνικὴ Δημοσία Γνώμη ὅτι δῆθεν ἡ Ἀλβανία ἀνταποκρίνεται στὴν εἰλικρινῆ διάθεσι τῆς Ἑλλάδος γιὰ πνευματικὲς ἀνταλλαγὲς ἀνάμεσα στὰ δυὸ κράτη. Ἡ εἴδησι αὐτή, ἀποδείχτηκε ἀναληθής, ὅπως εἶναι φυσικό. Καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου ἀποδεικνύει, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ τὴν ἐπιπολαιότητα στὸν χειρισμὸ τέτοιων πληροφοριακῶν θεμάτων ἀπὸ ἀναρμόδιους, ποὺ ἐνδεχομένως, σὲ προσωπικές τους διαθέσεις δίνουν τὴν μορφὴ πραγματικῶν διαθέσεων.

Τέλος, πρὶν ἀπὸ λίγον καιρό, τὸ ἀλβανικὸ κράτος μᾶς ἔστειλε τὸ κρατικό τους χορευτικὸ συγκρότημα, τὸ ὁποῖον ἐπέδειξε σὲ διάφορες πόλεις τῆς Ἑλλάδος λαϊκοὺς χοροὺς καὶ τραγούδια. Δὲν ὑπεισερχόμαστε σὲ ἐκτιμήσεις τῆς ποιότητος τοῦ συγκροτήματος ἀπὸ ἄποψι καλλιτεχνική. Δὲν εἴμαστε ἀντίθετοι στὴν χρησιμότητα, γενικώτερα, πνευματικῶν ἀνταλλαγῶν. Δὲν μποροῦμε ὅμως νὰ μὴν ἐπισημάνωμε ὅτι τὰ τραγούδια τοῦ ἀλβανικοῦ συγκροτήματος διαπνέονταν ἀπὸ καθαρὰ προπαγανδιστικὸ πνεῦμα. Καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ πρόκλησι γιὰ τὸ ἐλεύθερο Ἑλληνικὸ κοινό, τὸ ὁποῖον ὑποδέχθηκε τὸ ἀλβανικὸ συγκρότημα μὲ τὴν πατροπαράδοτη ἑλληνικὴ φιλοξενία καὶ ἐχειροκρότησε τοὺς νέους αὐτοὺς γιὰ τὶς χορευτικές τους ἱκανότητες, γιὰ τὴν ἐν γένει ἐμφάνισί τους, ὄχι ὅμως καὶ γιὰ τὰ προπαγανδιστικά τους τραγούδια.

Σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τοὺς Βορειοηπειρῶτες τῆς Ἑλλάδος, ὅσο καὶ νὰ θέλουν, δὲν μποροῦν νὰ δεχθοῦν ἄνετα αὐτῆς τῆς μορφῆς τὰ ἀνοίγματα ἐπικοινωνίας μὲ τὴν Ἀλβανία, ποὺ ἴσως ἐξυπηρετοῦν κάποιες μακρόπνοες σκοπιμότητες. Καλὲς εἶναι αὐτὲς οἱ ἐπικοινωνίες. Ἀλλὰ στὴν ἀξιολόγησι καὶ στὴν ἱεράρχησι ἔρχονται ὕστερα ἀπὸ κάποιες ἄλλες ἐπικοινωνίες, ποὺ εἶναι ἐπείγουσες καὶ ἀμέσου ἀντιμετωπίσεως. Οἱ Βορειοηπειρῶτες τῆς ξενητιᾶς θέλουν νὰ ἰδοῦν ὑλοποιημένες τὶς ἐπικοινωνίες ποὺ ἀποτελοῦν θεμέλιο τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Διεκδικοῦν τὸ ἀνθρώπινο δικαίωμα νὰ ἀλληλογραφοῦν ἐλεύθερα μὲ τοὺς δικούς τους, χωρὶς νὰ τοὺς ἐπιστρέφονται τὰ γράμματά τους. Ζητοῦν νὰ στέλνουν τὰ ἀναγκαῖα φάρμακα στοὺς ἄρρωστους συγγενεῖς τους, χωρὶς νὰ τοὺς ἐπιστρέφονται, μὲ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι, δῆθεν δὲν τὰ ἔχουν ἀνάγκη. Ζητοῦν νὰ ἐπισκεφθοῦν τοὺς γέροντες γονεῖς τους, ἢ νὰ ἐπιτραπῆ σ' ἐκείνους νὰ τοὺς ἐπισκεφθοῦν ἐδῶ, προτοῦ νὰ κλείσουν τὰ μάτια τους. Αὐτὰ ζητοῦν οἱ Βορειοηπειρῶτες, πρῶτα ἀπ' ὅλα. Καὶ στὴν συνέχεια, ἂς ἀνταλλάσσονται καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ συγκροτήματα καὶ ἂς διευρυνθοῦν οἱ πνευματικὲς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν. Μόνον ἔτσι θὰ ἀποδειχθῆ ἡ εἰλικρίνεια τῶν διαθέσεων γιὰ καλὲς καὶ φιλικὲς σχέσεις Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας, χρήσιμες καὶ ἀναγκαῖες καὶ γιὰ τὰ δύο κράτη, στὸν χῶρο τῆς Βαλκανικῆς.

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ

Ἐν ὄψει τῶν Ἐκλογῶν

Γιὰ ἄλλη μιὰ φορά, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καλεῖται σὲ ἐλεύθερες ἐκλογές, γιὰ νὰ ἀναδείξη μὲ τὴν ψῆφο του τοὺς ἄξιους καὶ ἱκανοὺς νὰ τὸν διοικήσουν. Ἡ Ἑλλάς, στὴν ταραγμένη σύγχρονη ἐποχή μας, ἀντιμετωπίζει πολλὰ καὶ δύσκολα προβλήματα. Ἀνάμεσα στὰ προβλήματα αὐτὰ περιλαμβάνονται καὶ ἐκεῖνα, ἡ λύσι τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν εὔστοχο χειρισμὸ τῶν διακρατικῶν μας σχέσεων. Ἕνα τέτοιο πρόβλημα εἶναι καὶ τὸ Βορειοηπειρωτικὸ καὶ εἰδικώτερα ἡ ἐπιβίωσι τῶν ἐθνικῶν καὶ ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν ὁμογενῶν μας ποὺ διαβιοῦν στὴν Ἀλβανία. Οἱ Βορειοηπειρῶτες τῆς Ἑλλάδος ἐνδιαφέρονται κι' αὐτοὶ ὅσο καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες γιὰ ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δικαιολογημένα, ὅμως, διατηροῦν μιὰ ἐπαυξημένη εὐαισθησία γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἐν γένει διαβιώσεως τῶν ἀδελφῶν τους ποὺ ζοῦν στὴν Ἀλβανία. Καὶ ὅπως εἶναι γνωστό, ἀντιμετωπίζουν καθημερινὰ τὸν ἀγῶνα νὰ διατηρήσουν τὴν ἐθνική τους ὑπόστασι καὶ τὰ στοιχειώδη ἀνθρώπινα δικαιώματά τους. Κάτω ἀπὸ τὶς συνθῆκες ποὺ ζοῦν, ὁ ἀγώνας τους αὐτός, δὲν εἶναι κατορθωτὸ νὰ διασπάση τὸ φράγμα καὶ τὸ παραπέτασμα, ποὺ οἱ ἰθύνοντες ἔχουν καταστήσει ἀδιαπέραστο. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ φτάνει κάποιος ἀπήχος τῆς καθημερινῆς ἀγωνίας τῶν Βορειοηπειρωτῶν, ἔτσι ποὺ οἱ ἄνθρωποι τῶν ἐλευθέρων κοινωνιῶν, σχεδὸν ἀγνοοῦν τὸ δρᾶμα τῶν Βορειοηπειρωτῶν.

Γιὰ τοὺς Βορειοηπειρῶτες τῆς Ἑλλάδος, σ' αὐτὴν τὴν προεκλογικὴ περίοδο, προβάλλει ἐπαυξημένη εὐθύνη νὰ φέρουν στὸ προσκήνιο τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν ὑποψηφίων αὐτὸ τὸ βορειοηπειρωτικὸ δρᾶμα. Καὶ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ δώσουν συγκεκριμένες ὑποσχέσεις ὅτι, ἂν ἐκλεγοῦν, θὰ προβάλουν τὴν βορειοηπειρωτικὴ ὑπόθεσι στὸ βῆμα τῆς Βουλῆς καὶ θὰ ἀναζητήσουν ἀποτελεσματικὴ ἐπίλυσί της, ἐξαναγκάζοντας μὲ τὴν σειρά τους, τὴν Κυβέρνησι ποὺ θὰ ἀναδείξουν οἱ ἐκλογές, νὰ προσανατολισθῆ πρὸς τὴν κατεύθυνσι αὐτή. Καὶ πρὸ παντός, οἱ Ἠπειρῶτες ὑποψήφιοι βουλευτὲς νὰ συνειδητοποιήσουν τὸ ἐπαυξημένο χρέος ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν καταγωγή τους ἀπὸ τὸν χῶρο τῆς ἐνιαίας Ἠπείρου. Ἂς ὁπλισθοῦν μὲ τὴν δύναμι νὰ παρακάμψουν τὸν πειρασμὸ τῆς ὡραιολογίας καὶ κάποτε τῆς κενολογίας τῶν μπαλκονιῶν. Καὶ ἂς σταθοῦν εὐλαβικὰ μπροστὰ στὸ ἐθνικὸ Βορειοηπειρωτικὸ ζήτημα. Ἂς φιλοδοξήσουν ἐπὶ τέλους, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ βουλευτικὴ περίοδο, νὰ δέσουν τὴν βουλευτική τους δραστηριότητα μὲ τὸ ζήτημα αὐτό. Καὶ ἂς πάρουν τὸ θάρρος ἀπὸ τώρα, στὶς πολιτικὲς ἐπαγγελίες τους, νὰ πάρουν εἰλικρινά, τίμια τὴν θέσι ποὺ ὑπ-

ΜΕΘΥΣΤΕ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΝΤΑ ΜΕ ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟ ΚΡΑΣΙ ΤΟΥ '40

Ὁ λογοτέχνης Στ. Ξεφλούδας, γράφει: «Εἴμαστε ἡ γενιὰ τοῦ Μόθου καὶ τοῦ Θρύλου, ἀλλὰ τὰ παιδιά μας θὰ μᾶς ξεπεράσουν αὔριο σὲ πολεμικὸ μένος».

Ὅταν, τὴν ἄνοιξη τοῦ '41, ἀφίναμε τὰ ἅγια χώματα τῆς Βορείου Ἠπείρου, σὲ μιὰ στιγμὴ ἀφαίρεσης, ἔθετα στὸν ἑαυτό μου τὸ ἀδυσώπητο ἐρώτημα: Ἄραγε, αὐτὴ τὴ φορά, τὸ αἷμα ποὺ χύνουμε γιὰ τὴν πατρίδα, περήφανα καὶ ἄφθονα, γιὰ μεγαλώση τὴν πατρίδα ἢ θὰ ἐπαναληφθῆ ἡ διπλωματικὴ ἀπάτη τοῦ 1916, 1921, 1923;

Δυστυχῶς, τὸ δεύτερο ἔγινε, χάρις στὸ κατὰ συνθήκη διπλωματικὸ ψεῦδος ποὺ βρῆκε δικαίωση στοὺς πολυτελεῖς καὶ ἀκριβοὺς χώρους τοῦ ΟΗΕ, δηλαδή, ἑνὸς Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ τεραστίας ἀποστολῆς, ποὺ κατάντησε ἁπλὸ κοσμικὸ κέντρο πρὸς προβολὴ τῶν «Μεγάλων» καὶ ἔντεχνον σφαγιαστήριο τῶν «Μικρῶν» (πρβλ. W. GREWE, «SPIEL DER KRAFTE IN DER WELT POLITIK», DYSSELDORF, 1970, σελ. 19 ἐπ. Ἐπίσης βλ. JOHN SPANIER, «GAMES NATIONS PLAY, 1970 NELSON, ὅπου παρομοιάζεται τὸ διεθνὲς παιγνίδι σὰν παιγνιόχαρτο).

Κι. ἂν δὲν μεγάλωσε τὸ αἷμα μας ἐκεῖνο τὴν πατρίδα τῶν Ἑλλήνων τοῦ 20οῦ αἰώνα, ἐν τούτοις, πρὸς αὐτοὺς πλέον γίνεται ἡ σύγκρισι τῶν ἀνδρείων (W. CHURCHIL).

Αὐτοὶ ἐδημιούργησαν μιὰ τρομερὴ νέα γενιά, πού, ὅπως ἔγραψε στὴν «Ἀκρόπολι» (16 Ἀπρ. 1977), θ' ἀναδείξη τοὺς ἀντίστοιχους Μαβίλληδες. Ἡ θυσία τοῦ βουλευτῆ καὶ λογοτέχνη Λοβέρδου Μαβίλη, εἶναι παντοτινὴ ὑπόμνησι στοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος νὰ τὸν μιμοῦνται. Γιατὶ ἡ Πατρίδα δὲν ἀρκεῖται σὲ ρητορικὰ σχήματα ἀπὸ ὁποιοδήποτε βῆμα, ἢ σὲ λογοτεχνικὰ κάλλη. Ἡ Πατρίδα θέλει ἔμπρακτη ἀφοσίωση σ' αὐτή: Θέλει αἷμα!

Ἡ νέα γενιὰ θ' ἀναδείξη ἀκόμα τοὺς Βότσηδες, Καναρήδες, Μιαούλιδες, Κουντουριώτηδες, Ἰατρίδηδες κλπ. Γιατὶ ἡ νέα γενιὰ εἶναι: ὑλικὰ καὶ ἠθικὰ πανέτοιμη νὰ συντρίψη γιὰ πάντα κάθε ὕπουλο, ἐνδεχόμενα, ἀμετανόητο ἐχθρό, τὸν ἐσμὸ τῶν τυράννων, ποὺ ἐνόθευσε τὴν Εὐρώπη καὶ ἀπολαύει διπλωματικῆς ἀσυδοσίας, χάρις στὴν διπλωματική, ἀνεξήγητη παρακμὴ τῆς «Εὐρώπης»!

Ἂν τυχὸν κάποτε σημάνη ἐθνικὸ προσκλητήριο στὸν Ἕβρο ἢ στὰ νησιά μας ἢ ὁπουδήποτε ἀλλοῦ, ἡ νέα γενιὰ θὰ μᾶς ἀπαντήση: ὄχι πιὰ ΙΤΕ ΠΑΙΔΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ, γιατὶ εἴμαστε τὰ παιδιὰ τῶν Ἡρώων τοῦ '40. Καὶ τὴ βαριὰ ἐθνική μας κληρονομιά, θὰ τὴ δικαιώσουμε καὶ διατρανώσουμε καὶ θὰ τὴν ἐπαυξήσουμε.

Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐθνικοί μας ἀγῶνες στὴ βάση τους εἶναι οἱ ἴδιοι ἀγῶνες, ἠθικῆς δηλαδὴ καὶ γενναιοφροσύνης, τὰ παιδιά μας, μὲ μᾶς πλάϊ τους, ἀπαντοῦν στὶς ὁποιεσδήποτε καὶ ἀπὸ ὁποιαδήποτε κατεύθυνσι κομπορρημοσύνες (σὰν ἐκεῖνες τοῦ ψευδοκαίσαρα: MEDITERANEA E MARE NOSTRUM): τὸ Αἰγαῖο καὶ ὅλες οἱ ἑλληνικὲς θάλασσες θὰ γίνουν ὁ ὑγρὸς τάφος ὁποιουδήποτε ἐπιδρομέα.

Ἂν γιὰ τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς τὸ Κράτος, μὲ εἰδικοὺς νόμους (1799) 1942 — 751, 1836) 1951 κα μὲ διατάξεις τοῦ Συντάγματος τοῦ 1975, ἄρθρο 21 — παρ. 3) παρέχει εἰδικὴ προστασία, δὲν σημαίνει ὅτι ἐπὶ ἀντιπαροχῆ τὸ Κράτος προστατεύει τοὺς πολεμιστές. Γιατὶ αὐτὴ ἡ προστασία στηρίζεται στὶς παραγράφους 35 καὶ 46 τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους: «Ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμάς». Ἀλλά, ἐνδεχόμενα παράπονα τῶν πολεμιστῶν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μένουν ἀνικανοποίητα ὅπως ἔχομε γράψει καὶ ἄλλοτε («Καθημερινὴ» 23.9.77). Ἰδίως σήμερα, ποὺ οἱ ἐπιβουλὲς προβάλλουν ἀπειλητικὲς καὶ ἡ δικαίωση τῶν πολεμιστῶν ἀποκτοῦν πρόσθετο νόμιμο ἔρεισμα.

Π. ΚΟΡΔΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΜΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΑ

Ἔτρεμε ὁ τόπος ὡς πέρναε στὸ δρόμο καβάλα.
Ὅλο τὸ σύμπαν ἐκάρφωνε μὲ μιὰ ἀπειλή.
Τώρα μιὰ πέτρα μονάχα τὸ πέρασμα δείχνει.
Ἀπὸ τὸ διάβα του ἄλλα δὲν ἔμειναν ἴχνη.
κι ἀπ' τὴ λαμπρή του στολή.
Εἶναι πουλάκι παράξενο ἡ ἀθανασία.
Ἀπ' τὰ μικρόχαρα φεύγει, ἀπ' τὴν κούφια κραυγή.
Ἀπὸ τὸ μάρμαρο καὶ τὸ χρυσάφι ἀλλαργεύει.
Κάτι στ' ἀλήθεια λαμπρὸ καὶ μεγάλο γυρεύει,
ποὺ νὰ λαμπρύνει τὴ γῆ.
Ἄλλο λαμπρότερο καὶ πιὸ μεγάλο δὲν εἶναι:
ἀπ' τῆς Πατρίδας τὸ πρόσωπο τὸ θεῖκό.
Κι ὅπως ἐκείνη στὸν κόσμο ποτὲ δὲν πεθαίνει,
κάθε μας πράξη γι' αὐτὴ πάντα ἀνέσπερη μένει:
κι ὅλο εὐωδᾶ σὰν τὸν βασιλικό.
Ἄστρα καὶ λάμπουνε Σίνας, Δομπόλης, Ἀδέρωφ,
Μπάγκας, Ἀρσάκης, ὁ Ζάππας καὶ ὁ Ζωσιμᾶς,
πάνω ἀπ' τὰ ἐφήμερα καὶ τὸ μικρὸ ριζικό μας.
Π:ὸ δημοφῆ κάναν τὴ γῆ μας, τὸν κόσμο δικό μας,
ἄλα τὰ δῶσαν γιὰ μᾶς.

ΑΛΚΗΣ ΚΑΣΤΡΙΤΗΣ

ΑΥΛΟΙ ΚΑΙ ΤΥΜΠΑΝΑ — Τῆς ΝΑΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Τὸ ἡμερολόγιο δείχνει Ὀκτώβριο. Ὅμως, ὁ καιρὸς εἶναι χάρμα. Ἕνας χρυσαφένιος ἥλιος μᾶς χαϊδεύει καὶ μᾶς κάνει νὰ ξεχάσουμε τὰ ροῦχα μὲ τὴ ναφθαλίνη. Καὶ ξεγελιόμαστε. Βγάζουμε παλτά, ζακέτες καὶ τρέχομε ἱδρωμένοι. Ἀποτέλεσμα. Συνάχι, θήχας, γρίππη. Χαμομήλι, ἀσπιρίνη καὶ ἐὰν δὲν ὑποχωρήσῃ γιατρό... Ἔτσι κι ἐγώ, χωμένη στὸ ζεστό μου κρεβατάκι, μὲ πυρετό, κύτταζα ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ξάφνου μπαίνει σὰν σίφουνας μέσα στὸ δωμάτιο ἡ μικρή μου ἀνιψιὰ ἡ Λένα. Χαμόγελα ἀγκαλιὲς καὶ μοῦ ξεφουρνίζει τὸ σκοπὸ τῆς ἐπίσκεψής της. Τὴν βάλανε σημαιοφόρο στὴν παρέλαση γιὰ τὴν 28η Ὀκτωβρίου. Καὶ ἔψαχνε νὰ βρεῖ μιὰ φούστα μπλέ. Τῆς εἶπα πὼς θὰ τῆς τὴν ἔκαναι ἐγὼ δῶρο καὶ πέταξε ἀπὸ τὴ χαρά της.

— Θεῖτσα μου, σ' ἀγαπῶ, μοῦ εἶπε καὶ μὲ φίλησε.

— Ἔλα ἔλα μὴν πλησιάζεις πολὺ κοντὰ γιατὶ ὁ «ἰὸς τῆς γρίππης» εἶναι ζηλιάρης καὶ θὰ κολλήσῃ καὶ σένα. Λοιπόν, πρέπει, παιδί μου, νὰ θυμάσαι τὴν 28η Ὀκτωβρίου. Τὶς θυσίες ποὺ γίνανε γιὰ τὴν ἐλευθερία μας.

Σήμερα, γιὰ νὰ εἴμαστε ἐμεῖς ἐλεύθεροι, χιλιάδες ἄνθρωποι ἔχυσαν τὸ αἷμα τους, πολέμησαν σὲ ἀπάτητα βουνά, πείνασαν, πληγώθηκαν, σκοτώθηκαν.

Τὸ ἱερὸ σύμβολο ἡ σημαία μας, βουτήχθηκε στὸν καπνὸ τοῦ μπαρουτιοῦ, σύρθηκε στὶς μάχες βουτηγμένη στὸ αἷμα, καὶ σὲ ἀνθρώπινες κραυγὲς νίκης ἢ θανάτου, ἔδωσε τὸ σύνθημα «ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ».

Ὅμως, τὸ σύμβολο αὐτὸ κυμματίζει τώρα στὸν γαλάζιο οὐρανό μας, ἱερὸ λάβαρο ἀθάνατου μεγαλείου, γιὰ νὰ θυμίζῃ τὶς θυσίες τῶν Ἑλλήνων τὸ 1821, τὸ 1940 καὶ νὰ ἐμπνέῃ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο. Συνηθίσαμε, κορίτσι μου, τώρα στὶς ἀνέσεις τοῦ πολιτισμοῦ. Καμιὰ φορὰ ξεχνοῦμε τὸ πραγματικὸ νόημα τοῦ ἀνθρώπου. Δουλειά, σπίτι, τηλεόραση, αὐτοκίνητο. Καὶ ὕπνος. Ὅμως, πρέπει κάποτε νὰ

θυμόμαστε μήπως ἀκόμη ἔχουμε κάποια ὑποσχεση νὰ ἐκπληρώσουμε, κάποιο ἀκόμη χρέος νὰ ξεπληρώσουμε, ἕνα νέο ἔργο νὰ ὁρίσουμε. Ν' ἀναπολήσουμε τὰ περασμένα. Μὲ πως κάποιος ἄνθρωπος κλαίει, ὑποφέρει; Ἀς τοῦ δώσουμε τὸ χέρι.

Ἡ 28η Ὀκτωβρίου εἶναι μέρα χαρᾶς καὶ Ἀνάστασης. Μέρα ποὺ ξαναγεννιόμαστε σὰν Ἕλληνες.

Ὦ Ἑλλάδα! Σημειοστόλιστη θὰ δενθῆς τὴ νέα ἡμέρα. Λουσμένη στὸ μεγαλεῖο σου, μὲ τὶς σημαῖες νὰ κυματίζουν, τὰ κανόνια τοῦ Λυκαβηττοῦ νὰ βροντοῦν τὴ νίκη, τὰ χρυσὰ νιάτα νὰ παρελαύνουν περήφανα, τὶς ὁμιλίες γιὰ ν' ἀναπολήσουμε τὰ περασμένα, νὰ φτιάξουμε τὰ μέλλοντα.

Καὶ στὴν παρέλαση, ὁ Πρόεδρος, ὁ Κυβερνήτης, ὁ λαός, ὅλοι ἀγαπημένοι, θὰ καμαρώσουμε τὶς Ἔνοπλες Δυνάμεις νὰ παρελαύνουν. Τὰ στρατευμένα Ἑλληνικὰ νιάτα, σώμα καὶ ψυχὴ, περήφανα, βουτηγμένα στὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ δόξα τῆς Ἑλλάδος. Τῆς δόξας αὐτῆς ποὺ θεμελιώθηκε μὲ τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς θυσίες τῶν ἡρώων τοῦ 1940–41, ποὺ θὰ μένουν ἀθάνατοι στὴν μνήμη μας. Γιατί, δὲν πεθαίνουν ὅσοι προσφέρουν τὴ ζωή τους γιὰ τὴν πιθίωση τῆς πατρίδας.

Οἱ ἥρωες δὲν πέθαναν στὸ πεδίο τῆς μάχης. Φεύγουν ἀπὸ τὴν ζωή, ἀλλὰ μένουν πάντα κοντά μας. Ἡ θύμησή τους, γλυκιὰ σὰν θωμάρα. Ἕνα στεφάνι τιμῆς εὐλαβικὸ προσκύνημα στὸ Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου. Καὶ ἕνα ἀμάραντο στεφάνι στὴν διαφάνεια τῆς Μνήμης μας γιὰ πάντα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χαράλαμπου Πέτσκου :

« ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΜΟΙΡΑ »
« ΔΙΨΑ ΖΩΗΣ »

Ὁ Χαράλαμπος Πέτσκος, κάθε τόσο αὐξαίνει τὸ κεφάλαιό του καὶ τὴν πίστιστή του σὰν παράγοντα στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ τόπου. Στὴν πλούσια πνευματικὴ δημιουργία του («Καλπάκι — Καλαμᾶς», «Πρὶν ἀπ' τὸ 'Ηλιοβασίλεμα», «Ταθέρια ἡ Εὐτυχία», «Τὸ 'Ἄλσος τῶν Ἀπομάχων», «Μιὰ Ἱστορία ἀπὸ τὰ Γιάννινα», «Ἐπρὸ τοῦ φοβεροῦ δήματος»), προσθέτει καὶ τὰ δύο βιβλία, ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἐπικεφαλίδα αὐτοῦ τοῦ σημειώματος.

Στὸ βιβλίο του μὲ τὸν περιεκτικὸ τίτλο «Ἀνθρώπινη Μοίρα», περιλαμβάνονται ἔνδεκα πεζογραφήματα, μαζὶ μὲ τὸ ἐσφιξέρωμα στὴ γιορτὴ τῆς μητέρας, ποὺ ἀνταποκρίνεται καὶ στὴν ἀφίερωση ποὺ συγγραφέα: «στὴν Ἱερὴ μνήμη τῆς μάνας μου». Καὶ στὸ βιβλίο αὐτό, συναντᾶμε τὰ γνωστὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ συγγραφέα: προβληματισμοὶ καὶ στοχαστικὴ διάθεση, ποὺ ἀπορρέει ἀπ' τὴν παρατήρηση ἀνθρώπινων καταστάσεων, μέσα στὸ κοινωνικὸ σύστημα. Παράλληλα, ὁ Πέτσκος, μὲ τὴν ἁπλότητα τῆς γλώσσας καὶ τὴν ἐπαγωγικότητα στὴν διατύπωση τῶν σκέψεων καὶ τῶν συναισθημάτων του, καταρθώνει νὰ προσελκυρίζεται τὸν ἀναγνώστη στὴ στάσι προσωπικά του κοινωνικὰ διάμματα.

Ἡ «Δίψα ζωῆς», εἶναι ἕνα σύγχρονο κοινωνικὸ μυθιστόρημα». Καὶ ἐδῶ ὁ συγγραφέας ἀνάγεται στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς «καὶ πρὶν ἀπ' ὅλα τὸν ἔρωτα... τὸ ὡραιότερο τραγούδι τῆς ψυχῆς μὲ τὴν τραφερὴ μουσικὴ ὑπόκρουση τῆς καρδιᾶς καὶ τὴν ἀνάτασή καὶ ἔκσταση τοῦ πνεύματος. Μὲ τοὺς ἥρωες τοῦ μυθιστορήματος, προβάλλει αὐτὲς τὶς καταστάσεις, ποὺ δίνονται μὲ τὴν ἀνθρώπινη μοῖρα: ἡ ἄψρα γιὰ τὴν ζωὴ νὰ περνᾶη ἀπὸ πολλὲς ψυχικὲς καταστάσεις, ἀνάλογα μὲ τὴν εὐαισθησία κάθε ἀνθρώπου.

— Κ.

ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟν
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Γραφεῖα: ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 4—ΑΘΗΝΑΙ. Τηλ. Ε
Ταχυδρομικὴ Θυρὶς 677.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησία ..... Δραχμ.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἑξάμηνος .... »
Τραπεζῶν, Ἰδρυμάτων ..... »
Δήμων καὶ Κοινοτήτων ..... »
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Γενικῶς δι' ὅλας τὰς χώρας (ἀεροπορικῶς) ....
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ : Ἕκαστον ἑκατοστὸν στήλης Δρ.

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Νόμῳ :
Τῆς Ἐπιτροπῆς: ΛΑΜΠΡΟΣ ΣΠΥΡΟΥ, Ἀμύντα 4.
Ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆς ὕλης: ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ
ποδιστρίου 8, "Ανω Βριλήσσια.

Καὶ ἡ Βόρειος Ἤπειρος;

Ἡ ἐπέτειος τοῦ «Ὄχι», ἡ ἐπέτειος τῆς μεγαλυτέρας δόξας τῶν νεωτέρων Ἑλληνικῶν χρόνων. Ἡ ἐπέτειος ἑνὸς ἐκκλησιαστικοῦ ἔπους, ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ τῆς Βορείου Ἠπείρου, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος της, ἀπηλευθερώθη, μὲ ἀπαράμιλλους ἡρωϊσμοὺς καὶ ἄφθονο Ἑλληνικὸ αἷμα. Ἡ Βόρειος Ἤπειρος ἀνένευσε! Εἰς τὴν μέθην τῆς ἱστορικῆς δικαιώσεως οἱ ἀδελφοί μας, ποὺ τόσο ἐμαρτύρησαν ὑπὸ ζυγὸν ἐφιάλτου, ἠσθάνθησαν λυτρωμένοι. Ἡ πνοὴ τῆς Ἐλευθερίας ἐρρίπιζε τὴν Κυανόλευκον, πού, κρυμμένη ἐπὶ ἔτη, μακρά, ἐπερίμενε τὴν σήμανσι τοῦ πεπρωμένου, διὰ τὴν ἔπαρσι τῆς δόξης. Εἶχε, τότε, πιστευθῆ ὅτι, ἐπὶ τέλους, ἡ Βόρειος Ἤπειρος ἐπανῆλθε, ὁριστικῶς, εἰς τὴν Μητέρα — Πατρίδα...

Τριανταετὴ χρόνια ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁρόσημο τοῦ θρύλου καὶ κατὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἱστορικῆς ἐπετείου οὐδεὶς, πλέον, ὁμιλεῖ, διὰ τὴν Βόρειον Ἤπειρον. Ὡσὰν νὰ μὴν ὑπῆρξε ποτὲ Ἑλληνική!... Ὡσὰν νὰ μὴν ἀποτελῇ λαχτάραν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς! Ἡ πλέον δικαία διεκδίκησις της ἐχει παραδοθῆ εἰς ἀδιατάρακτον λήθαργον. Ὁμοιάζει κανεὶς νὰ μὴν τὴν σκέπτεται καὶ κανεὶς νὰ μὴ τὴν συζητῇ. Καὶ συμβαίνει νὰ εἶναι παραμοναὶ ἐκλογῶν. Καὶ νὰ ἑτοιμάζωνται αἱ κάλπαι. Καὶ νὰ δημοσιεύωνται διακηρύξεις καὶ προγραμματισμοὶ τῶν κομμάτων, τὰ ὁποῖα ἀποτείνονται εἰς τὸν λαό, διὰ νὰ τοῦ ζητήσουν ἐμπιστοσύνη καὶ νὰ διεκδικήσουν τὴν τιμὴ νὰ διαχειρισθοῦν τὰς τύχας του. Εἰδατε πουθενά, ὡς αἴτημα τὴν διεκδίκηση τῆς Βορείου Ἠπείρου; Ἀκούγεται ἔστω καὶ μιὰ φωνὴ ὑπὲρ αὐτῆς; Διατυπώνει κανεὶς τὸ δίκαιόν της; Χαράσσονται γραμμαί, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἀκολουθῆσῃ ἡ ἐξωτερική πολιτική μας. Γίνονται τοποθετήσεις ἐναντι κρισίμων θεμάτων. Καθορίζονται προσανατολισμοί. Ἀλλ' οὐδεὶς λόγος περὶ Βορείου Ἠπείρου. Εἶναι ἀπίστευτο. Καί, εὐλόγως, διερωτᾶται ἡ κοινὴ γνώμη: Τί, λοιπόν, ἔχει συμβῆ; Ἔκλεισε τὸ θέμα; Ἐτακτοποιήθη ἡ ἐκκρεμότης, εἰς αὐτήν; Καὶ ἀποκατεστάθη τὸ δίκαιον; Εἶναι ἀμείλικτα τὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ὀρθώνονται καὶ ἀναμένουν ἀπάντησι. Διότι ἀποτελεῖ αὐτοαλλοτρίωσι ἱερῶν δικαιωμάτων καὶ συγκατάθεσι εἰς τὸν στραγγαλισμὸ τοῦ δικαίου, χάριν Ἑένων σκοπιμοτήτων, ἡ ἰσοδυναμοῦσα μὲ ἀπεμπόλησιν ἀπαραγράπτων ἐθνικῶν δικαίων. Ἀποτελεῖ στίγμα διὰ τὴν σύγχρονον διεθνῆ ζωὴ καὶ κραυγαλέαν μαρτυρίαν χρεωκοπίας τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων βεβαία εἶναι ἡ παρακμὴ τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ὅτι σιγὴ ἐγκληματικὴ ἐπικρατεῖ γύρω ἀπὸ τὴν ἱερὰν ὑπόθεσι τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Βορείου Ἠπείρου, ποὺ μένει καὶ πάλιν ἀλύτρωτος, ἀφοῦ, μὲ τὰς θυσίας του, ἐλυτρώθη.

((ΝΕΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ))

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ — ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ — 1977

Ἱστορία καὶ Θρύλος

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΩΡΙΑΣ

Πολλὰ τὰ κάστρα σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση τῆς Ρωμιοσύνης. Καὶ ἡ Ἱστορία τους διαιωνίζεται ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ μὲ τοὺς θρύλους καὶ τὰ τραγούδια τοῦ λαοῦ. Παλαίματα παλικαριῶν κονταρχυτήματα κι' ἀγάπες θυμίζουν τοῦτα τὰ κάστρα.

Τὸ «Κάστρο τῆς Ὠριᾶς» εἶναι τὸ πιὸ χιλιοτραγουδισμένο. Μὲ τόνομα τοῦτο πολλὰ κάστρα ὀνοματίζονται. Καὶ τραγουδήθηκε σ' ὅλες τὶς ἑλληνικὲς περιοχές, ἐλεύθερες καὶ ὑπόδουλες καὶ σ' ὅλα τὰ γλωσσικὰ ἰδιώματα. Καὶ μόνο ὁ Σάθας τὸ τοποθετεῖ στὸ Ἀμόριο τῆς Ἑλληνικῆς Φρυγίας καὶ τὸ δημότικο τραγούδι στὸν πόλεμο τοῦ Ἀετίου, στρατάρχη τοῦ αὐτοκράτορα Θεοφίλου μὲ τὸν Χαλίφη τῶν Ἀράβων Μουτασέμ, τὸν ἕνατο αἰώνα.

Ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοτικὰ τραγούδια εἶναι καὶ τοῦτο τῆς Ἠπείρου:

'Αντάμωνου παλικάρι δώδεκα χρονῶ
τὴν πέτρα ἐπετοῦσα κι' ἔβγαζε νερό,
εἶχα καὶ τ' ἄλογό μου πεντταρίτικο.
Σ' ὅλα τὰ κάστρα πήγα, σ' ὅλα τὰ νησιά.
Σὰν τῆς 'Ὠριᾶς τὸ κάστρο, κάστρο δὲν εἶδα,
Κάστρο θεμελιωμένο, κάστρο ξακουστό,
πάχει ἀσημένιες πόρτες καὶ χρυσὰ κλειδιά.
Τοὔρκοι τὸ πολεμοῦσαν χρόνια δώδεκα,
Δὲν μπόρ' νὰ τὸ πατήσουν τὸ μοιρογιόρεμο.
Θάζουν ἕναν τελιλάδη καὶ τὸ τελιάνιζε.
— Τὸ ποιὸς προδίδ' τὸ κάστρο τ' εἶν' ἡ ρόγια του.
Ἕνα μικρὸ τουρκάκι ρωμιογόρισμα.
— Προδίνω 'γὼ τὸ κάστρο τ' εἶν' ἡ ρόγια μου;
— Χίλια φλωριὰ μπορῶ νὰ σ' ἀλογο καλό.
— Ἄφρτε γυναίκεια ρούχα, ρόκα καὶ μαλλί.
Τρὶγύρω φέρ' τὸ κάστρο κοὶ μοιρολογάνε:
— Τὸ τί νὰ κάνω ἡ μαύρη ἡ πεντέρημη
Τὰ δυὸ παιδιὰ στὰ χέρια κι' ἄλλο στὴν κοιλιά,
'Ανοῖξτε μου τὶς μαύρες καὶ τῆς ὀρφανῆς.
Κι' ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸ κάστρο τὴ λυπήθηκαν
'Ανοίξανε τὶς πόρτες καὶ τὴν ἐμπήσαν
Μπήκαν κι' οἱ Τοὔρκοι μέσα καὶ τοὺς σφάξανε.

Ἕνα ἀκόμα. Τῆς Κύθνου, εἶναι: τοῦτο:

Σ' ὅλα τὰ κάστρα πῆγα καὶ σ' ὅλα τὰ βουνά,
σὰν τῆς 'Ὠριᾶς τὸ κάστρο δὲν εἶδα πουθενά.
Χρόνους δώδεκα τὸ πολεμοῦσανε
κι' ἄλλους δεκαετάσερους δὲν τὸ μπορούσανε.
Κι' ἕνα τουρκὶ τουρκάκι χῆρα γέννηκε,
μαῦρα φορέθηκε.
— 'Ανοῖξτε μου καὶ μένα τῆς βαρυόμοιρης
γιατ' εἶμαι γκαστρωμένη καὶ στὸ μῆνα μου.
Σὰν ἀνοιξαν τὴν πόρτα χίλιοι ἐμπήκανε
κ' ὅσο νὰ καλονοίξῃ δὲν μετριούντανε.

Τὸ Ἀμόριον, ἡ παναρχαία πόλη τῆς μεγάλη Ἑλληνικῆς Φρυγίας, εἶναι, ὅπως παραδέχεται ὁ Σάθας, τὸ «Κάστρο τῆς Ὠριᾶς». Ἀναφέρεται κι' ἀπὸ τὸν Στράβωνα κι' ἀποτελοῦσε τὸ σπουδαιότερο προπύργιο τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, στὶς ἀλλεπάλληλες ἐπιθέσεις τῶν Ἀράβων.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Θεόφιλος, συνεχίζοντας τὸν ἀπὸ καιρὸ πόλεμο κατὰ τοῦ Μουτασέμ, Χαλίφου τῶν Ἀράβων, τὸ 856, κατέλαβε τὴ Σωζόπετρα. Τὴν κατάληψή της ἀκολούθησε ἡ πιὸ ἀσπλαγχνη σφαγὴ τῶν γυναικοπαίδων ἀπὸ τοὺς γιεκητές. Καὶ τοῦτο ἀνάγκασε τὸν Μουτασὲμ νὰ κηρύξῃ ἐναντίον τοῦ Θεοφίλου τὸν Ἱερὸ πόλεμο, συγκεντρώνοντας πολυάριθμο στρατό.

Καὶ πρῶτος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας του ἦταν τὸ Ἀμόριο, ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὴ στρατηγική του θέσι, ἦταν καὶ ἡ πατρίδα του.

Τὸ Ἀμόριο — τὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς — εἶχε ὑπερασπιστὴ τὸν στρατάρχη Ἀέτιο μὲ ἄλλους δώδεκα στρατηγοὺς ἀπὸ τὶς ἀνατολικὲς ἐπαρχίες.

Μάταιες οἱ ἐπιθέσεις τῶν Ἀράβων. Τὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς κρατοῦσε περήφανα τὴ σημαία τῆς Χριστιανοσύνης. Οἱ ἑβδομήντα χιλιάδες γεκροὶ γύρω ἀπὸ τὰ τεῖχη, ἔκαναν τὸν Μουτασὲμ ν' ἀποφασίση νὰ λύση τὴν πολιορκία. Μὰ τὴν τελευταία στιγμὴ ἀναφάνηκε ὁ προδότης. Ὁ προδότης ἄνῆκε στὴ φρουρὰ τοῦ κάστρου. Βογιάνης λεγόταν. Ἡ συμφωνία μὲ τὸν Χαλίφη γινόταν μὲ γράμματα ποὺ πετοῦσαν μὲ βέλη ὁ ἕνας στὸν ἄλλον.

Καὶ τὴν ὡρισμένη ὥρα τὴ νύχτα, ὁ Βογιάνης ἄνοιξε τὴν ἀπόμερη πόρτα τοῦ κάστρου καὶ οἱ Ἄραβες μπῆκαν στὴν πόλη. Ὁ θάνατος καὶ ἡ φρίκη ἀπλώθηκαν στὴν δμορφη ἑλληνικὴ πόλη. Ἀπόζησαν μόνο οἱ γυναῖκες π' ὠδηγήθηκαν στὰ σκλαβοπάζαρα καὶ στὰ χαρέμια.

Ὁ Ἱστοριοδίφης Σάθας, γράφει σχετικά:

«.... Ἡ ἅλωσις τοῦ Ἀμορίου συνεκίνησε τὴν Χριστιανοσύνην. Δι' εἰδικοῦ τροπαρίου αἱ ἐκκλησίαι ἐθρήνησαν τὸ μέγα δυστύχημα, καὶ ἡ ὕστερον θριαμβεύουσα ὀρθοδοξία ἐθέσπισε νὰ πανηγυρίζεται ἐτησίως ἡ μνήμη τῶν ἐν Ἀμορίῳ αἰχμαλωτισθέντων. Μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ οἱ δώδεκα στρατηγοί, ὁ στρατάρχης Ἀέτιος καὶ ἄλλοι στρατιωτικοὶ ἄρχοντες εἰς 42 τὸν ἀριθμόν. Οὗτοι, ἀφοῦ ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα ἔτη ἐστέναξαν ἐν σκοτεινῇ φυλακῇ, ἀπορρίψαντες τὰς πρὸς ἐξωμοσίαν προτάσεις τοῦ προδότου Βογιάνη, τοῦ ἐργάτου τούτου τῆς ἀνομίας, ἤμειναν ἀκόλουτοι εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ γενναῖως ὑπέστησαν τὸ μαρτύριον τῇ 6 Μαρτίου ἐπετείῳ ἡμέρᾳ τῆς μέχρις ἡμῶν ἑορταζομένης μνήμης τῶν «Ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων»... οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Μουτασὲμ ποιηταὶ ἐξύβριζαν τὸ ἐν τῇ ἀγχόνῃ κρεμάμενον λείψανον τοῦ Ἀετίου...».

Στὴν θθωμανικὴ λαογραφία ὑπάρχουν θρύλοι π' ἀναφέρονται σ' ἕναν Τοὔρκο παλικάρα π' ὀνοματίζεται Σατζὶδ Βαθάλ, καὶ ποὺ κύριο χαρακτηριστικό τους εἶναι τὸ μῖσος γιὰ τὸ κάθε χριστιανικό. "Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς θρύλους ἀναφέρεται καὶ στὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς. Ὁ παρακάτω:

Ὁ Σατζὶδ Βαθάλ, γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του, γύριζε στὴν Ἀσία. Ἔσφαζε καλογήρους κι' δμορφες βασιλοπούλες καὶ ζοῦσε μὲ τὸ αἷμα τῶν Χριστιανῶν. Κάποτε ἔφτασε στὴ Φρυγία. Ἐκεῖ ἔμαθε πὼς μέσα στὸ κάστρο ζοῦσε ὁ βασιλιὰς τῆς χώρας Σεραβίλ μὲ τὴν πεντάμορφη κόρη του Βανσὺ Ναρδά. Ἄκουγε τὰ τραγούδια γιὰ τὸ ἄπαρτο κάστρο καὶ τὴν ὁμορφιὰ τῆς βασιλοπούλας. Ὁ παλικαράς μας ζήλεψε καὶ τὰ δυό. Κ' ἀποφάσισε :— Ἔτσι μόνο μποροῦσε — νὰ τὰ πάρη μὲ τὴν ποιηριά.

Φόρεσε τὰ ράσα χριστιανοῦ καλογήρου κι' ἀνῆφόρισε κατὰ τὸ κάστρο. Ἀπὸ ἔμπα τοῦ κάστρου τὸν ὑποδέχτηκε ὁ στρατηγὸς Ταγανὸς μὲ σαράντα καλογήρους. Τοὺς εἶπε πὼς ἤταν ὁ μονιαχὸς Ἀνάσιος, ποὺ τὴ ζωή του τὴν πέρασε διαβάζοντας τὰ ἱερά. Τὸν μπάσανε στὸ κάστρο καὶ τοῦ κάνανε πολλὲς τιμὲς καὶ περιποιήσεις. Τὴ νύχτα, ὁ Τοὔρκος ἔσφαξε τὸν Ταγανὸ καὶ τοὺς καλόγηρους καὶ προχώρησε ὃς τὴν κάμαρα τῆς ὁμορφης βασιλοπούλας, σφάζοντας τοὺς λιγοστοὺς φρουροὺς ποὺ συναπαντοῦσε. Τῆς βούλωσε τὸ στόμα, τὴν ἔδεσε μ' ἕνα σκοινὶ καὶ τὴν κατέβασε ἀπὸ τὰ τεῖχος τοῦ ἄπαρτου κάστρου. Ἐκεῖ καβάλλησε σ' ἕνα ἄτι κι' ἔγινε ἀφαντος. Κι' οὔτε ποὺ ξαναφάνηκε ὁ Σατζὶδ Βαθὰλ καὶ ἡ ὁμορφη βασιλοπούλα.

ΓΙΩΡΓΗΣ Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ «ΔΩΔΩΝΑΙΑ»

Στὸ κύριο ἄρθρο τοῦ προηγούμενου φύλλου, μὲ τὸν τίτλο «Ὑποβολιμαῖες εἰδήσεις», καλοῦμε τὴν Διοίκησι τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ τὸν ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ, νὰ ἀποσαφηνίσουν τὴν πηγή τῆς ψεύτιτκης εἰδήσεως ὅτι δήθεν Βορειοηπειρῶτες ἀπὸ τὴν Ἀλβανία, παρακολούθησαν τὰ ἐφετινὰ «Δωδωναῖα». Ἡ Διοίκησι τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου μᾶς ἔστειλε τὸ γράμμα, ποὺ καταχωροῦμε στὴν συνέχεια. Ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τοῦ γράμματος, προκύπτει, τουλάχιστον, ἀδικαιολόγητη προχειρότητα καὶ ἐπιπολαιότητα στὴν υἰοθέτησι ἀνεξέλεγκτων εἰδήσεων, μὲ εὐρύτερες προεκτάσεις.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟν
Γενικὴ Διεύθυνσις
Ἀριθ. Πρωτ. 2088)515—4
Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1977

Πρὸς τὴν ἐφημερίδα
«ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ»
Βεραντζέρου 4 — Ἐνταῦθα.

Στὸ ἐρώτημά σας ἔχω ἤδη ἀπαντήσει στὸ Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν καὶ στὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν ποὺ ἐνδιαφέρθηκαν γιὰ τὸ θέμα τῆς τύχον προσελεύσεως Βορειοηπειρωτῶν στὰ «ΔΩΔΩΝΑΙΑ» τοῦ παρελθόντος θέρους. Ὅπως ἐγνωστοποίησα, ἐνῶ ἔθγαινα ἀπὸ τὸ «Ξενία» Ἰωαννίνων, μὲ πλησίασαν, παρόντος καὶ τοῦ ὀδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου μου, τρεῖς ἄντρες κι' ἕνας συνοδός τους καὶ μὲ συνεχάρησαν γιὰ τὴν παράσταση τοῦ «Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῷ», ποὺ εἶχαν δεῖ τὴν προηγούμενη μέρα.

Τοὺς εὐχαρίστησα κι' ἐκεῖνοι μοῦ τόνισαν ὅτι ἤρθαν ἀπὸ μακριὰ γιὰ νὰ μᾶς «καμαρώσουν», ἐξηγώντας ἐν συνεχείᾳ, ὅτι ἤρθαν ἀπὸ τὴ Βόρειο Ἤπειρο, ὀνομάζοντας μερικὲς πόλεις τῆς Ἀλβανίας.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀνέφερα καὶ στοὺς συναδέλφους μου καὶ ἡ πληροφορία αὐτὴ δόθηκε στὸν Τύπο.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια γιὰ τὸ ζήτημα ποὺ δημιουργήθηκε.

Ὁ Γεν. Δ)ντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου
ΑΛΕΞΗΣ ΜΙΝΩΤΗΣ

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Τὸ πάθημα τοῦ Χότζα στὸ Ἀργυρόκαστρο

Βρισκόμαστε στὰ 1914 στὸ χωριὸ Κεστράτι τοῦ θρυλικοῦ Ἀργυροκάστρου τῆς Βορείου Ἠπείρου μας.

Τὸ κίνημα τῆς αὐτονομιᾶς γιὰ τὴν ἕνωση τῆς Β. Ἠ. μὲ τὴ μάνα Ἑλλάδα σκόρπισε στὶς δολιότητες καὶ τὶς πιέσεις τῶν μεγάλων.

Τὰ παλληκάρια, οἱ ἀγροὶ στὴν ψυχὴ Βορειοηπειρῶτες, ἀρατίστηραν ἐδῶ κι ἐκεῖ γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπ' τὶς ὀρδὲς τῶν Λιάπηδων καὶ τῶν Γκ

Γυναῖκες τῆς Πίνδου Θυμοῦνται-ἀφηγοῦνται

Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ δέν ἐνδιαφέρθηκε νά καταγράψει μέ λεπτομέρειες ὀνόματα καί γεγονότα, ἀλλά οἱ γυναῖκες τῆς Πίνδου θυμοῦνται καί διηγοῦνται τήν προσφορά τους στό ἔπος τοῦ 40 μέ ἁπλά κι ἀπέριττα λόγια.

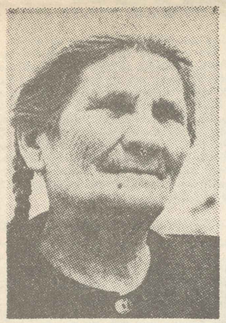

Βαγγελή Ντινολάζου

★ ΒΑΓΓΕΛΗ ΝΤΙΝΟΛΑΖΟΥ, 34 χρόνων τότε: «Τά κασάκια μέ τά πυρομαχικά τά δένομε ζαλίκα στήν πλάτη, μέ μάλλινες τριχές, πού τίς εἴχαμε καιομένες μόνες μας στό χωριό. Δέκα ὡς δεκαπέντε φορτωμένες γυναῖκες, σχηματίζαμε μιά ὁμάδα καί ξεκινούσαμε ἡ μιά πίσω ἀπό τήν ἄλλη, ὅπως οἱ φαντάροι, νά πᾶμε στόν προορισμό μας».

★ ΕΥΤΥΧΙΑ ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΥ, 33 χρόνων τότε: «Ὁ ἄντρας μου εἶχε πάει ὁδηγός στό τμῆμα τοῦ ἀξιωματικοῦ Ἀλέκου Διάκου κι ἐγώ στή μεταφορά. Τά πέντε παιδιά μας τ' ἀφήσαμε μόνα τους στό χωριό νά κλαῖνε. Τά πυρομαχικά ἀπ' τό χωριό ἔπρεπε νά τά ἀνεβάσουμε στό Σταυρό καί στό Εἰκόνισμα Ποσσιδᾶη πρῶτα, κι ἔπειτα στίς Βρίζες καί τά Λευκάδια. Ἡ ἀπόσταση εἶναι ἀπό μισή ἴσαμε μιάμισι ὥρα, ἀλλά κάναμε διπλάσιο καί περισσότερο. Ἐκτός ἀπό τήν ἀπότομη ἀνηφοριά καί τό βαρύ φορτίο, ἤταν καί οἱ σφαῖρες μέ τίς ὀδίδες, γιατί γίνονταν μάχες. Κάθε τόσο σταματούσαμε γιά νά προφυλαχτοῦμε. Στήν ἀρχή φοβόμασταν. Ὕστερα συνηθίσαμε καί τίς ἐκρήξεις ἀπό ὀδίδες καί τά σφυρίγματα ἀπό σφαῖρες. Γελούσαμε καί πειραζόμασταν ἡ μιά τήν ἄλλη, πού μᾶς ἔτυχε νά πολεμοῦμε. Κάθε μέρα κάναμε πέντε, ἕξη καί περισσότερα δρομολόγια».

Τριανταφυλλιά Ἀδάμου

● ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΑΔΑΜΟΥ: «Τά κασάκια, ὅπως μᾶς εἶχαν πεῖ, δέν ἔπρεπε νά βρέχονται, ἀλλιῶς δέ θά ἔπαιρναν φωτιά τά πυρομαχικά στή μάχη κι ὁ κόπος μας θά πήγαινε χαμένος καί δέ θά ἔφερνε ἀποτέλεσμα. Ἐκεῖνες ὅμως τίς μέρες, ἔβρεχε συνέχεια καί δυνατά. Γιά νά τά προφυλάξουμε, τά «φασκιώναμε» μέ μάλλινες κουβέρτες, σά νά ἤταν μωρά. Ἀλλά οἱ κουβέρτες μούσκευαν ἀπ' τή βροχή καί γίνονταν πολύ βαρίές. Ἄλλες φορές, ὅταν ἀνεβάζαμε στό Σταυρό ἕνα τρουβά μέ ψωμί καί τυρί ἤταν βαρύς. Τώρα τό κασάκι μέ τίς σφαῖρες καί τή μουσκεμένη κουβέρτα ἤταν ἐλαφρό».

Εὐτυχία Λαγοπούλου

● ΑΣΗΜΙΝΑ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, 30 χρόνων τότε, μέ τρία παιδιά: «Κάποια φορά πού πήγαμε πυρομαχικά στή θέση Βρίζες, βρήκαμε ἕνα βαριά τραυματισμένο. Οἱ ἄλλοι στρατιῶτες πολεμοῦσαν καί δέν μποροῦσαν νά τόν μεταφέρουν παραπίσω. Εἶπαν νά τόν πάρουμε ἐμεῖς. Τόν φορτωθήκαμε πρόθυμα καί τόν κατεβάσαμε προσεκτικά στή Ζούζουλη, ἐνῶ γύρω μας ἔπεφταν σφαῖρες. Ἀπό κεῖ τόν πῆγαν ἄλλοι στό Ἐφταχώρι, ὅπου εἶχε γίνει νοσοκομεῖο. Ἐμεῖς συνεχίσαμε νά ἀνεβάζουμε πυρομαχικά καί νά κατεβάζουμε τραυματισμένους, ὅταν ὑπῆρχαν».

Ἀσημίνα Παπαβασιλείου

Ρούσσα Δημητρίου

Ἱστορικὴ ἐπέτειος

Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ 26η Ὀκτωβρίου εἶναι ἐπέτειος ἱερά καί μεγάλη. Στρατός, Ναυτικόν καί Ἀεροπορία, ὑπό γεναίους ἀρχηγούς καί ἐμπνευσμένους ἡγέτας, ἐδικαίωσαν τήν παράδοσιν τῆς φυλῆς μας καί κατήγαγον τρόπαια ἐπί τροπαίων, καταστήσαντες τήν ἐποχήν ἐκείνην μίαν τῶν ὡραιοτέρων τῆς νεωτέρας ἐθνικῆς μας ἱστορίας.

Τό ὡραῖον ὄνειρον, μέ τό ὁποῖον ἐγαλουχήθησαν γενεαί γενεῶν ἀπό τῆς ἐπομένης τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, χρονολογίας ἰσοδυνάμου πρός τόν Βαβυλωνικόν Κατακλυσμόν, ἀφοῦ δι' αὐτῆς ἐξεδιάζετο ἡ δύση, μέσα εἰς τά σκοτεινά σύννεφα τῆς δουλείας, τό λαμπρότερον ἄστρον τό ὁποῖον ἐφώτισε μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἰς τό ἀνθρώπινον στερέωμα, ἔγινεν ὡραία πραγματικότης.

Ἡ Ἑλλάς διά τῶν τέκνων της ἀπέδειξεν διά μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι ἀποτελεῖ τήν κοιτίδα τῶν μεγάλων ἐμπνεύσεων, τῶν ἰσχυρῶν συγκινήσεων καί τῶν ὡραίων ἐξορμήσεων.

Ἡ τρισχιλιετῆς ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, μέ τό πλούσιον τῶν μεγάλων ἐπετείων, ἀποτελεῖ τό τελειότερον δίδαγμα πατριωτικοῦ, κοινωνικοῦ, ἐθνικοῦ καί ἰδιωτικοῦ βίου δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δύνανται, ἀλλά καί θέλουν νά ἐννοοῦν τάς ἱστορικάς ἀλήθειας καί νά ὠφελοῦνται ἀπό αὐτάς. Καί ἡ ἱστορία διδάσκει ὅτι διά τήν Ἑλλάδα δέν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο περισσότερον τίμιον καί ἅγιον ἀπό τήν ἀγάπην πρός τήν Πατρίδα, διά τήν ὁποίαν ὁ θεῖος Πλάτων ἔγραφεν ὅτι «πατρός καί μητρός καί τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων τιμιώτερον ἐστιν ἡ Πατρίς».

Ἡ Ἑλλάς ὁλόκληρος, εὐγνωμονοῦσα πρός τά ἡρωϊκά της τέκνα, τά ὁποῖα ἔπεσαν ὑπέρ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς, κρατεῖ κλάδους δάφνης πρός στέψιν τῶν ἀλησμόνητων νεκρῶν, τῶν νεωτέρων Μαραθωνομάχων καί Θερμοπυλομνημάχων, οἱ ὁποῖοι, μέ τό αἷμα των, ἐγράψαν τήν Ἐλευθερίαν καί ἡ Ἑλλάς ἀνέκτησεν ὅ,τι τό ἀρρενικόν πνεῦμα ἄλλων αἰώνων καί ἄλλων δοξασιῶν ἐφθονήσει, ἰδικόν της.

Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Μακεδονίας ἐπεσφράγισε μίαν προσδοκίαν πέντε μακρῶν καί μαρτυρικῶν αἰώνων κατά τούς ὁποίους ἡ ἐνδοξοτέρα καί μαρτυρικωτέρα φυλή τοῦ κόσμου ἦτο δούλη εἰς τήν μᾶλλον ἀποτρόπαιον τυραννίαν.

Αἱ ἄφωνοι τῶν μαχῶν πεδιάδες καί αἱ κορυφογραμμαί τῶν Μακεδονικῶν ὀρέων θά μᾶς ὑπενθυμίζουν ἀπαστοτε τό πρός τήν Πατρίδα μας καθήκον, ἐνῶ αἱ σκιαί τῶν πεσόντων θά καθοδηγοῦν τήν σκέψιν καί τάς ἐνεργείας ἡμῶν τῶν νεωτέρων, αἱ ὁποῖαι θά τείνουν εἰς τήν ἀνύψωσιν καί τόν ἐξαγγελισμόν τῆς Ἐθνικῆς ψυχῆς καί καρδίας διά τῆς πραγμάτωσιν τῶν Ἑλληνικῶν ἰδεῶν.

ΤΟΥ κ. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ι. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ — ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:
«Πυρσὸν Βορείου Ἠπείρου»
Ταχ. Θυρ. 677 — Ρ. Ο. Β. 677
ΑΘΗΝΑΣ — ATHENS-GREECE
Πληροφορίαι:
Κ. Ε. Β. Α.
Ἱππο κράτους — Ναυαρίνου 8
Ἀριθ. Τηλεφ. 629-769

ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ — ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

Ἡ μεγάλη ἐπέτειος

Η 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Τοῦ κ. Ξενοφῶντος Χατζησαράντου

Ἡ ἐποποιΐα τοῦ 1940 ἐμπνέει τούς καλλιτέχνες. «Γυναῖκες τῆς Πίνδου». Μιά ἀπό τίς δημιουργίες τοῦ γλύπτου ΝΙΚΟΛΑ.

Τό ἀληρμόνητο ἐκεῖνο πρωΐ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, τῶν σειρήνων οἱ ἠχοι ἐξέσχισαν τήν αὐγήν προσκαλοῦντες μίαν ἀκόμη γενεάν πρός ἐπιτέλεσιν ἑνός ἱεροῦ σκοποῦ. Ἡ φωνή τῶν σειρήνων ἦτο ἡ φωνή τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας τῶν τριῶν χιλιάδων χρόνων, ἡ ὁποία ἔγραφε μέ πυρωμένην μέ τήν λαύραν τῆς καρδίας μας μίαν ἀπό τάς ἡρωϊκωτέρας σελίδας της. Ὁ Ἑλληνικός λαός ἔδειξεν διά μίαν ἀκόμη φοράν εἰς τούς λαούς ὅτι ἡ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ δέν εἶναι κάτι τό ὁποῖον χαρίζεται, ἀλλά ἀποκτᾶται μέ ποταμοὺς αἵματος. Καί τό αἷμα αὐτό τό προσεφέρομεν καί εἰς τούς περσικούς πολέμους — καί ἐσώθη τότε ὁ κόσμος — καί τό 1821 — καί ἐξύπνησαν ἀπό τόν λήθαργον τούς δουλωμένους λαούς τῶν Βαλκανίων — καί δι' αὐτό εἴμεθα ἄξιοι τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀγαθοῦ: τῆς ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Τό ἱστορικόν γεγονός τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, τό ὁποῖον ἑορτάζει ὁ Ἑλληνισμός ὁλόκληρος, ἐξέσπασεν ἀπό ἕνα πηγαῖον, ἐκρηκτικόν, αὐθόρμητον ἔρωτα πρός τήν Ἐλευθερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ὑπερήφανος ἡ Ἑλληνική ψυχή σύγκορμη ὠρθώθηκε πρό τῆς ἰταμῆς διαθέσεως τοῦ ἐχθροῦ. Καί πάλιν ἐδῶ ἐφάνη πρωτοπόρον τό Ἑλληνικόν πνεῦμα: Τό πνεῦμα ἐκεῖνο μέ τά μεγάλα ἰδανικά, μέ τάς μεγάλας ἀληθείας, ἐξεδηλώθη καί πάλιν μέ πίστιν πρός τά περιρρεόμενα τοῦ Ἔθνους.

Ἡ Ἑλλάς, μικρά εἰς ἔκτασιν, ἀλλά μεγάλη εἰς ψυχικόν κάλλος, ὄρθωσε τήν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 τό πελώριον ἀνάστημά της κατέναντι τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων καί ἐξοντοφώνησε τό συγκλονιστικόν ἐκεῖνο ΟΧΙ, τό ὁποῖον ἀντήχησε ὡς μετεωρίτης, ἐλθών ἀπό ἄλλον κόσμον καί ἤλλαξε τόν ροῦν τῆς ἱστορίας. Ἡ Ἑλλάς πρώτη ἔσυρε τόν χορόν τῆς θυσίας καί τῆς νίκης, ἀποδείξασα τήν κραυγαλέαν ὑπεροχήν τοῦ πνεύματος ἔναντι τῆς ὕλης, ταπεινώσασα τήν ἐπηρμένην τῶν ἀντιπάλων της ὀφρύν, διδάξασα τούς λαούς τῆς γῆς ὁλοκλήρου, διά γραφίδος ἀποσταζούσης ζέον αἷμα, τό ἡρωϊκόν αἷμα τῶν τέκνων της, περί τῶν εὐγενῶν τοῦ ἀνθρώπου ἰδανικῶν καί τοῦ τρόπου τῆς περιφρουρήσεώς των. Ὁ ἀγών τόν ὁποῖον διεξήγαγεν ἡ Ἑλλάς τότε, εἶχε τήν ἰδίαν ἠθικήν σημασίαν, τήν ἰδίαν συμβολικήν καί πανανθρωπίνην ἔννοιαν, τήν ὁποίαν εἶχον καί αἱ μάχαι τοῦ Μαραθῶνος καί τῶν Θερμοπυλῶν. Ἐδίδαξεν ἡ Ἑλλάς, διά τοῦ παραδείγματός της, ὅτι: ἡ Ἐλευθερία μόνον δι' ἀγώνων διαφυλάσσεται: ἄσπιλος καί ἀπαραβίαστος.

Τήν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 ἡ Ἑλλάς ἐχάραξεν ἕνα νέον μέγα καί θαυμαστόν ὁρόσημον, τό ὁποῖον θά διδάσκῃ τάς γενεάς τῶν ἐπιγενομένων πάσης γῆς, ὅτι: ἐπάνω ἀπό τήν χάλυβα καί τήν φωτιά τῶν μηχανικοτήτων μέσων τοῦ πολέμου ὑπάρχει: ἡ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ καί ὁ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ὅπως τά ἐνέπνευσεν καί τά ἐδίδαξεν ἡ Ἑλλάς τῶν προγόνων μας.

Ἔτσι ξεκίνησαν γιά τό μέτωπο οἱ νεώτεροι ἥρωες τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, τήν 28η Ὀκτωβρίου τοῦ '40 : Μὲ τό χαμόγελο στά χεῖλη τους !

Μιά μικρή ὁμάδα τοποθετεῖ τό ὁρεινό πυροβόλο.

Προκήρυξις ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ἐπί τῇ 37η ἐπετείῳ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940

Συμμετέχοντες οἱ Βορειοηπειρῶται εἰς τόν ὑπό τῶν Πανελλήνων ἑορτασμόν τῆς 37ης ἐπετείου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, κλίνομεν εὐλαβῶς τό γόνυ μας πρό τῶν ἀθανάτων ἡρώων, οἱ ὁποῖοι ἔχυσαν τό αἷμα των εἰς τά Βορειοηπειρωτικά βουνά, διά νά κρατήσουν ἄσβεστον τήν δᾴδα τῆς ἐλευθερίας.

Ὅταν εὐθύς ἀπό τῆς πρωΐας τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἐγνώσθη εἰς ὅλον τόν κόσμον ὅτι ἡ μικρά ΕΛΛΑΣ εἶχεν ἀπορρίψει μὲ τόσον ὑπερήφανον τρόπον τό ἰταμόν ἰταλικόν τελεσίγραφον καί εἶχεν ἀποδυθῆ μὲ τόσον ἐνθουσιασμόν εἰς τόν ἄνισον ἀγῶνα, κατέκτησε τόν κόσμον αὐτόν βαθύτατος σεβασμὸς πρὸς τὸ μικρόν μας Ἔθνος, τό ὁποῖον μέσα εἰς μίαν Εὐρώπην κατεπτοημένην καί πανικόβλητον πρὸ τῆς θωρακισμένης καί μηχανοκινήτου βίας τοῦ Ἄξονος καί πρόθυμον εἰς κάθε εἴδους συνθηκολόγησιν, ἐτόλμα νά ὑψώσῃ τὸ ἀνάστημά του κατά τῆς βίας καί νά ἀροντοφωνήσῃ τὸ ἱστορικὸν ἐκεῖνο ΟΧΙ.

Ἡ θαρραλέα καί ἀποφασιστικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς «παλληκαράδες» τοῦ "Αξονος, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἐμφυσήσῃ καί πάλιν τὸ πνεῦμα τοῦ θάρρους καί τῆς γενναιότητος εἰς τὸν τρομοκρατημένον τότε κόσμον τῆς Εὐρώπης καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ γενναιοψυχία τῶν Ἑλλήνων ἐρώτισε καί πάλιν ὡς ἥλιος ἕνα σκοτεινὸν κόσμον.

Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ ἐπέτειος ἐνθυμίζει εἰς ἡμᾶς τοὺς Βορειοηπειρώτας, τὴν ἔστω καὶ προσωρινὴν τότε ἀπελευθέρωσιν τῆς ἰδιαιτέρας μας Πατρίδος καὶ τὰς ἀναζωογονηθείσας ἐλπίδας μας τῆς ὁριστικῆς συσσωματώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς ὑπολοίπου ἐλευθέρας Ἠπείρου καὶ τῆς Μητρός μας Ἑλλάδος. Ἂν καὶ διεψεύσθησαν ἀργότερον αἱ ἐλπίδες μας, πάντως ὅμως δὲν ἐσβήσαν.

Οἱ Βορειοηπειρῶται μνήμονες τῶν ἀτελευτήτων ἀγώνων τῶν προγόνων μας, δὲν θὰ παύσωμεν ἀγωνιζόμενοι δι' ὅλων ἀδιακρίτως τῶν μέσων, μέχρις ὅτου ἴδωμεν πραγματοποιουμένους τοὺς πόθους μας.

Τίποτε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς πτοήσῃ οὔτε καὶ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἱεροῦ μας τούτου σκοποῦ.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΟΙ ΣΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ '40

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐπετείου τῶν νικηφόρων ἐπιχειρήσεων τοῦ 1940, στῖς ὁμιλίες καὶ τὴν ἀθροογραφίαν τῶν ἐφημερίδων γίνεται χρῆσι σφαλερῆς ὁρολογίας («Ἔπος τῆς Ἀλβανίας», «Ἀλβανικὰ βουνά» κλπ.). Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν, ἔδωσε στὴν δημοσιότητα τὴν ἀκόλουθη ἐνημερωτικὴ ὑπόμνησι, ἡ ὁποία διερμηνεύει τὶς ἀπόψεις ὅλων τῶν Βορειοηπειρωτῶν καὶ τοῦ Πανελλήνιου, γιατὶ ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα:

«Τὸ ἡμέτερον Δ. Σ. κατὰ τὴν τασσομένην ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ ἀποστολήν του, ἔρχεται σήμερον νὰ ὑπομνήσῃ σὲ σᾶς γιὰ νὰ ἐκτιμήσετε τὸ θέμα καὶ λάβετε ἐγκαίρως τὰ δέοντα μέτρα διὰ τὴν κάτωθι συγκεκριμένην περίπτωσιν:

Ἐν ὄψει τῶν ἐκδηλώσεων τὶς ὁποῖες προγραμματίζει ἡ Πολιτεία καὶ ἡ στρατιωτικὴ ἡγεσία τῆς χώρας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Ἱστορικοῦ ΟΧΙ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 καὶ τῆς ἐντεῦθεν Βορειοηπειρωτικῆς ἐποποιΐας, αἰσθάνεται τὸ καθῆκον νὰ τονίσῃ περισκοπῆ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συλλόγου μας, ἡ ὁποία ἔχει ὡς κάτωθι:

«ε) Ἡ συστηματικὴ προσπάθεια διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν πολιτῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Βορείου Ἠπείρου, ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν πόθων τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν προβολὴν ὑπὸ τῶν διαφόρων τηλεοπτικοακουστικῶν μέσων εὐρείας ἐνημερώσεως δὲν ἔχει δοθῆ ἡ δέουσα καὶ συγκεκριμένη κατεύθυνσις τῆς παρουσιάσεως τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἱστορικοῦ γεγονότος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ «Τὸ Βορειοηπειρωτικὸ ἔπος 1940—41» καὶ αἱ Ἑλληνίδες καὶ Ἕλληνες ὑφίστανται: τὴν ἐξοργιστικὴν πληροφόρησιν περὶ «ἀλβανικοῦ ἔπους» καὶ «ἀλβανικῶν βουνῶν», πράγμα τὸ ὁποῖον προσβάλλει: τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἔθνους, τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ λαοῦ καὶ ἰδιαιτέρως μειώνει ἠθικῶς τῶν Βορειοηπειρωτῶν τὸ γόητρον, παρακαλοῦμεν ὅπως δώσητε εἰς δέουσες ὁδηγίες εἰς τοὺς ὑφ' ὑμᾶς τηλεπαρουσιαστές, ἐκφωνητὲς καὶ λοιποὺς ἁρμοδίους, ὅπως χάριν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας καὶ μόνον ἀναφέρονται: εἰς τὸ «Βορειοηπειρωτικὸν ἔπος» καὶ εἰς τὰ «Βορειοηπειρωτικὰ βουνά».

Φρονοῦμεν ὅτι: δὲν διαφεύγει: τῆς προσοχῆς σας ἡ ἀνάγκη τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐμψυχώσεως τοῦ φρονήματος τῶν ἐν γένει: ἀκροατῶν τῶν ὑφ' ὑμᾶς φορέων διότι, ἡ ἑλληνικὴ βορειοηπειρωτικὴ γῆ ἔχει κατασπῆ ἀπέραντος τάφος χιλιάδων πεσόντων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι: στὸν χῶρον αὐτὸν σήμερον διαβιοῦν ὑπὸ τὰς πλέον ἀπανθρώπους, ἀθλίας καὶ βαρβάρους συνθήκας 300.000 Ἕλληνες Βορειοηπειρῶτες, οἱ ὁποῖοι: ἀσφαλῶς, θὰ προσθέτουν εἰς τὰς πικρίας τῆς ζωῆς των πολλαπλασίαν ὀδύνην ἀκούοντες προκλητικὰ φιλοαλβανικὰ συνθήματα κατὰ τὴν ἅγιαν ταύτην ἡμέραν τοῦ μεγάλου ΟΧΙ.

Ἐπίσης, φρονοῦμεν ὅτι: ὁ ἑλληνικὸς Τύπος, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν συνεχῆ συμπαράστασίν του, διατηρεῖ τὴν ὑπόθεσίν μας εἰς ἔντονον παρουσίαν, θὰ συνεχίσῃ προσφέρων τὴν συμβολήν του εἰς τὸν δίκαιον ἀγῶνα τῶν Βορειοηπειρωτῶν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον, ὁ ἡμέτερος Σύλλογος προκειμένου νὰ τιμήσῃ ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι: συνέβαλαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς Βορειοηπειρωτικῆς ἐποποιΐας, διοργανώνει μεγάλην ἐκδήλωσιν κατὰ τὸ τρίημερον 27—29 Ὀκτωβρίου 1977 εἰς Ἰωάννινα — Καλπάκι κλπ., μὲ ἐκλεκτὸν πρόγραμμα ἐκδηλώσεων.

Διὰ τὸ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν
Ὁ Πρόεδρος Ν. ΔΗΜΑΔΗΣ
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Σ. ΒΑΡΦΗΣ»

ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ

ΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

Ἐκτάκτου Συνεργάτου μας

Στὰ πλαίσια τῆς περαιτέρω διευρύνσεως τῶν διπλωματικῶν σχέσεων Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας, ἔγινε πρόσφατα ἀνταλλαγὴ κ α λ ι τ ε χ ν ι κ ῶ ν ἐπιδεξιλώσεων, μὲ πρῶτο καλιτεχνικὸ ταξίδι (στὴν Ἀλβανία) τῆς Μαριγέλλας καὶ δεύτερο (στὴν Ἑλλάδα) τοῦ ἀλβανικοῦ κρατικοῦ συγκροτήματος λαϊκῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν.

"Ὡς ἐδῶ, τίποτε τὸ παράξενο, τὸ ἀξιοπατάκριτο καὶ ἀξιόμεμπτο, διότι δὲν εἶναι ἡ πρώτη οὔτε ἡ τελευταία φορά, ποὺ καλλιτεχνικὰ μας συγκροτήματα τ α ξιδευσαν καὶ ταξιδεύουν στὸ ἐξωτερικό, καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ στὴν Ἑλλάδα, γιὰ ἐπαγγελματικοὺς σκοπούς. Ἔχομε καὶ ἔνχον Δημοκρατία καὶ ὁ καθένας μπορεῖ νὰ κινᾶται ἐλεύθερα ὅπου θέλει καὶ ὅπως θέλει. Μᾶς ἐλέπουν καὶ τοὺς βλέπουμε, μᾶς χαμαρώνουν καὶ τοὺς καμαρώνουμε, μᾶς κριτικάρουν καὶ τοὺς κριτικάρουμε, μᾶς γιουχαΐζουν καὶ τοὺς γιουχαΐζουμε, μᾶς χειροκροτοῦνε καὶ τοὺς χειροκροτοῦμε. Τί πιὸ ὡραῖο ἀπὸ τὸ νὰ ἐκφράζεις ἐλεύθερα τὶς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματά σου! Ἀφετηρία ὅμως καὶ τέρμα τῆς ἐξωτερικεύσεως τῶν αἰσθημάτων μας, στὴν περίπτωση ποὺ μιλοῦμε γιὰ τὴν τέχνη, πρέπει νὰ εἶναι ἡ τέχνη καὶ ἡ ἀξία της. Καὶ ὅταν κάνω τέχνη, δὲν πρέπει νὰ κάνω πολιτικὴ προπαγάνδα. Ἄλλο τέχνη, ἄλλο πολιτικὴ καὶ ἄλλο προπαγάνδα. Ἡ τέχνη εἶναι ἀπρόσωπη καὶ ἀγνικειμενική, ἐνῶ ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ προπαγάνδα, προσωπικὲς καὶ μερολήπτικές. Ἡ τέχνη πρέπει νὰ ἐκφράζει τὴν ἀλήθεια, πράγμα ποὺ ποτὲ δὲν συμβαίνει μὲ τὴν πολιτικὴ καὶ τὴν προπαγάνδα, ποὺ συνηθίζουν, κατὰ κανόνα, νὰ δογματίζουν καὶ νὰ ψεύδονται.

Αὐτὲς τὶς βασικὲς ἀρχὲς τὶς ἐσεβάσθηκε ἡ Μαριγέλλα, ὑποθέτομε, ὅταν πῆγε στὴν Ἀλβανία, γιὰ νὰ ἐκτελέση κάποιο καλλιτεχνικὸ πρόγραμμα. Γιατὶ ἂν δὲν τὶς σεβόταν, τὴν ἐπομένη θὰ ἐγκέμρωνε στὸ σπίτι της. Δὲν τραγούδησε τοὺς πολιτικοὺς μας ἀρχηγοὺς καὶ τὰ κόμματά τους. Καὶ πολὺ περισσότερο δὲν τραγούδησε τὰ ἔργα τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν. Γιατί κάτι τέτοιο θὰ ἦταν ἀπερισκεψία καὶ καλλιτεχνικὴ γκάφα. Ἀναγκαστικὰ θὰ γιόναν τότε τὸ ἔργανό τους καὶ ἡ φωνή τους, πράγμα ποὺ καθόλου δὲν θὰ συγκινοῦσε τὸν ἀλβανικὸ λαό, ποὺ θὰ τὴν ἄκουε. Ἦταν αὐστηρὰ καλλιτεχνικὴ, ἀληθινὴ καὶ εὐγενική.

Ἀλλά, ἐρωτᾶται: Τὴν ἴδια εὐγένεια ἔδειχαν καὶ οἱ Ἀλβανοί, ἐρχόμενοι στὴν Ἑλλάδα; Νομίζουμε ὄχι, διότι:

❶ Ἐπλαστογράφησαν τὴν Ἱστορία, ἐν ὀνόματι τῆς τέχνης.

Ἀπὸ τὸ ἐνημερωτικὸ φυλλάδιο ποὺ μοίρασαν στὸ κοινο, πρὸ τῆς παραστάσεως, διαβάζομε:

α) «Τὰ τραγούδια καὶ τὸ χορευτικὸ ἦταν στὴν Ἱστορία τοῦ Ἀλβανοῦ δύο συνοδοιπόροι, τόσο στὶς χαρές, ὅσο καὶ στὶς λύπες. Τραγουδώντας πήγαινε στὸν πόλεμο γιὰ τὴ λευτεριά, τραγουδώντας ἔπεφτε ἡρωϊκὰ σὸ πεδίο τῆς μάχης, τραγουδώντας διαμαρτύρονταν καὶ ἐξεγείρονταν ἐνάντια στοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ξένους καταχτητές».

Καὶ παρακάτω: Ὁ ἀλβανικὸς λαὸς «χάραξε τὸ δρόμο τῆς Ἱστορίας του μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, ὅπως ἔχει πεῖ ὁ σύντροφος Ἐνβὲρ Χότζια».

Ἀλήθεια, γιὰ ποιὸ γνωφέκι καὶ ποιὸν πόλεμο ἔγνοοῦν, ὅταν λένε ὅτι ἐπολέμησαν; Δὲν καταλαβαίνουν ὅτι αὐτὰ ποὺ γράφουν, ἀλήθειες ἢ ψέματα, θὰ τὰ διαβάσει ἕνα ἀρκετὰ μορφωμένο καὶ καλλιεργημένο κοινό; Πόσους καὶ ποιοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνες τῶν Ἀλβανῶν ἀναφέρει ἡ παγκόσμια Ἱστορία καὶ πόσοι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι γνωστοὶ στὰ γειτονικὰ καὶ τὰ ἄλλα κράτη τοῦ κόσμου; Μήπως ἔννοοῦν τὶς λίγες γνωφεκιὲς τοῦ Σκεντέρμπεη, τότε ποὺ δὲν ὑπῆρχε κἂν ἀλβανικὸ ἔθνος; Ἢ ἔννοοῦν τὸν πόλεμο τῶν λόγων τοῦ 1943—44; Ἤσαν τόσο ἀσήμαντοι αὐτοὶ οἱ ἀγῶνες, ποὺ, ὅσο κι' ἂν θέλουν νὰ τοὺς μεγαλοποιήσουν, θὰ παραμένουν πάντοτε μικροὶ καὶ ἄγνωστοι.

"Αν, πράγματι, οἱ Ἀλβανοὶ πρέπει νὰ ἐπαινεθοῦν γιὰ νικηφόρους πολέμους, αὐτοὶ δὲν εἶναι οἱ παλιότεροι, ὅπως ἰσχυρίζονται, ἀλλὰ οἱ λυσσαλέες ἐπιθέσεις ποὺ ἐξαπέλυσαν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς Β. Ἠπείρου ἀπὸ τὸ ἔτος 1945 κ.' ἐδῶ. Γ.' αὐτές, πράγματι, ἀξίζουν συγχαρητήριων. Εἶναι ἀνεπανάληπτοι γιὰ τὸ μέγεθος τῆς βαρβαρότητος, ποὺ θὰ μείνη ἀξέχαστη στὴν Ἱστορία.

6) «Ὁ ἀλβανικὸς λαός, ἔναντι ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότερους λαοὺς τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Εὐρώπης, γράφουν, ἔχει ἀρχαία πολιτιστικὴ κληρονομιά».

Ἀλήθεια, γιὰ ποιὰ κληρονομιὰ μᾶς μιλοῦν καὶ ποῦ τὴ βρῆκαν αὐτὴ τὴν κληρονομιά; Καὶ μ' αὐτὰ ποὺ γράφουν, θέλουν νὰ μᾶς πείσουν ὅτι ἡ Ἀλβανία εἶναι ἀρχαία χώρα, ἡ ἐπιδιόκουν νὰ μᾶς πληροφορήσουν ὅτι κάπου στὰ Βαλκάνια ὑπάρχει καὶ κάποια χώρα ποὺ τὴ λένε Ἀλβανία; Τί ἐπὶ τέλους, πῆραν οἱ ἴδιοι ἀπὸ τοὺς προγόνους τους καὶ τί ἔδωσαν στὸν κόσμο; Λιγμοὶ ὅτι, ὅτι καλὸ ἔχουν, τὸ χρωστοῦν στὸν ἑλληνικὸ πληθυσμὸ τῆς Β. Ἠπείρου καὶ στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες κατοίκους, ποὺ κατοικοῦσαν τὴ Νότιο Ἀλβανία; Ἀλλά, οἱ Ἀλβανοὶ σύντροφοι, τὸ ἔβαλαν πεῖσμα γιὰ γίγουν θετὰ παιδιὰ τῶν Ἰλλυριῶν. Ἔτσι πιστεύουν ὅτι κάτι θὰ ἐγῆ, ἀπὸ τὸ πὲς καὶ πές. Ἀλλά, κύριοι, ἂν εἴστε πολιτισμένοι ἢ ὄχι, ἀφῆστε νὰ τὸ ποῦμε ἐμεῖς. Μὴ μᾶς τὸ λέτε ἐσεῖς. Ὁ πολιτισμὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη κηρύκων. Φανερώνεται ἀπὸ μόνος του.

Στὴ συνέχεια, ὁ συντάκτης τοῦ φυλλαδίου, θέλοντας νὰ τονίσῃ ὅτι τὸ ἀλβανικὸ κράτος εἶναι ἐνιαῖο, γράφει, ὅτι ἡ παλιωριὰ τῆς Β. Ἀλβανίας, τῆς Κεντρικῆς καὶ τῆς Νότιας, εἶναι ἡ ἴδια καὶ ὅτι τὰ τραγούδια καὶ οἱ συνήθειες. ἐλάχιστα παραλλάζουν. Θὰ ἦταν ἀληθινὸ αὐτό, ἂν ὑπῆρε κάποια διμοιότης τῶν συνηθειῶν καὶ τῆς παλικαριᾶς καὶ κάποια κοινότης σκοπῶν. Πότε συνέθη τοῦτο καὶ σὲ ποιὲς περιπτώσεις; Γνωρίζει ὁ συντάκτης τοῦ φυλλαδίου, ὅτι οἱ Βορειοηπειρῶτες εἶχαν καὶ ἔχουν ἄλλη οἰκογενειακὴ ζωή, ἤθη, ἔθιμα, γιορτές, θρησκεία, ἐθνικὴ πίστη, ἀπ' ἐκεῖνα τῶν Ἀλβανῶν. Ἀλλὰ τὰ ἀποσιωπᾶ.

"Οσο γιὰ τὴν παλικαριὰ τῶν Βορειοηπειρωτῶν, εἶναι, πράγματι, ἀληθινὴ καὶ πηγαία. Ἀλλά, μὲ μιὰ διευκρίνιση. Ποτὲ οἱ Βορειοηπειρῶτες δὲν τὴν χρησιμοποίησαν γιὰ νὰ φτιάξουν ἀλβανικὸ κράτος. Ἀντίθετα, τὴ χρησιμοποίησαν γιὰ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὴ μητέρα Ἑλλάδα, τὴ μόλις καὶ ἀποτελοῦν ἀνακόσπασστο τμῆμα. Δὲν ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴ δικτατορία τοῦ Χότζια τους, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ πίστη τους.

γ) Στὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου, παρέθεσαν οἱ Ἀλβανοὶ καὶ μιὰ φωτογραφία ἀρχαίου θεάτρου, ποὺ θύμιζε, λίγο-πολὺ Ἐπίδαυρο ἢ Δωδώνη. Ἐπειδή, κάτω ἀπὸ τὴ φωτογραφία δὲν ἀναγραφόταν τὸ ὄνομά του, μήπως κι αὐτὸ τὄφτιαξε ὁ Χότζια, πρὸ 3000 ἐτῶν περίπου; Τὸ μόνο ποὺ παρέλειψαν νὰ μᾶς ποῦνε εἶναι τὸ ὄνομα τῶν τραγῳδιῶν καὶ κωμῳδιῶν ποὺ παίζονται ἐκεῖ. Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι γνωστό, γιὰ ὅσους γνωρίζουν τὶς ὄραμα τῶν Βορ) τῶν.

Μάθετε κύριοι νὰ μὴν ψεύδεσθε καὶ νὰ μὴν ἀσεβῆτε μπροστὰ στὴν ἱστορικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια, γιατὶ κάποτε θὰ σᾶς τιμωρῆσι.

❷ Ἐπροπαγάνδισαν.

α) Ὅλα τὰ παραπάνω δὲν εἶναι μονάχα Ἱστορικὲς ἀκρίβειες, ἀλλὰ καὶ προπαγανδιστικά. Μὲ αὐτὰ προσπαθοῦν νὰ ἀποσπάσουν τὴν ἀποσχῆ τῶν ὑπηκόων τους ἀπὸ τὴν ἐφιαλτικὴ καθημερινότητα τῆς ζωῆς.

6) Στὰ δέκα (10) ἀπὸ τὰ εἴκοσι ἕνα (21) τραγούδια καὶ χοροὺς, ἐγκωμιάζει ἕνα κατορθώματα (1) τοῦ Χότζια καὶ τῶν παρτιζάνων. Ἀλλὰ ὅμως, ἦταν τέχνη ἢ ὑπνωτισμὸς; Μήπως οἱ κόρες ἀκόμα στὰ Τίρανα, ἔχουν γνθῆζουν νὰ μανταρίσουν τὸ κοσμο καὶ τὸν ὑπογράψουν ν' ἀκούῃ τὰ γλυκὰ λόγια τους; Ὅμως, τὰ τραγούδια αὐτὰ εἶχαν κάποια ἐνδιαφέρουσα σημασία καὶ σκοπιμότητα. Ἐπαιδεύοναν «νὰ γεμίσουν τὰ κεφάλι καὶ νὰ κλείσουν τὸ στόμα κάποιων κοκτρόπηδων (χοντροκέφαλων)». Καὶ ἐπισκά, οἱ κοκτρόπηδες αὐτοὶ (τὸ 80ο) ὁ τῶν ἀκροατῶν εἶναι οἱ Ἠπειρῶτες καὶ Βορειοηπειρῶτες. Αὐτὰ τὰ κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐπιστήλης τοῦ συγκροτήματος μιὰ διαλογικὴ συζήτησι εἶχε μὲ Ἠπειρώτη.

γ) Μιὰ ἄλλη ἀπόδειξη ὅτι ἡ ἀλβανικὴ ἀποστολὴ ἀκαθαρὰ προπαγανδιστικὴ ὄχι καλλιτεχνικὴ γκαστρὶ ἦταν καὶ ἡ ἀσυνήθεις προκλητικὴ φλυαρία, ποὺ νέπτυξαν οἱ Ἀλβανοὶ ἐκπρόσωποι τοῦ συγκροτήματος τῆς Πρεσβείας, στὴν Ἠπειρώτη.

Σὲ ἀρελὴ ἐρώτησι Ἠπειρώτη, ἡ μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ συγκροτήματος (ἀπὸ καὶ Βορ) τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐξῆς ἀπάντησι κάποιον, ἀρκετὰ ἀργοκίνητο συγκροτήματος: «Δὲν ἀπαρχον Βορ) τῆς καὶ Ἠπείρου στὴν Ἀλβανία. Ὑπάρχουν μόνον Ἀλβανοί».

Σὲ ἄλλη ἐρώτησι γιατὶ οἱ Ἀλβανοὶ δὲν ἔνιωθαν ἀνοιχτὰ τὰ σύνορα καὶ ταξιδεύῃ ἐλεύθερα ὁ ἀστὸς ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς, ἀπὸ αὐτὸ συμβαίνει ἐπειδὴ ἡ κράτη τῆς Εὐρώπης, τὸν ἐμπορικὸ ἀκόλουθο Πρεσβείας, δόθηκε ἡ ἀπάντησι: «Ὁ Ἐνβὲρ Χότζια εἶπε ὅτι δὲν θὰ κάνουν χώρα μας γάν, γιὰ νὰ ἀνοιγῆ ἀνοιχτὰ ὁποιος θέλει». Ὁπότε, ὁ νεαρὸς, πιστεύοντας γιὰ τὴν ἀπάντησι τῆς, τὴν ἐκκρεμοῦσαν πληροφορίες. Ἐπιμένει, ἀμεσὸς ὁ ἐλεύθερος φιλοξενοῦμε τοὺς ἔθνους τοὺς ἀστὴν χώρα μας, ἐπειδὴ ἔχουν ὁ ἐπλωματικὸ μας ὁ-μεταβάλλει τὴ χώρα μας ἀνάγκη;». Ἔβοὶ καὶ ἡ ἀπάντησι: «Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν κάνετε ἐσεῖς».

Γενικὰ, στὶς ἀπαντήσεις τους συζητήσεις (γιατὶ ἔγιναν καὶ παρακολουθοῦσαν τὸν λόγο), ἤθελαν νὰ κατασταλάξουν ἀφῆς στοὺς συζητητὲς ὅτι ἡ αὐτοὺς ὑπάρχει ἡ Ἀλβανία καὶ ὅτι ἡ ἀλβανικὸ μειονότης ἔχει πάνω-πολλοῦ!

❸ Συνέλεξαν πληροφορίες.

Μὲ ὅσους Βορ) τῆς ἔμπαν σ' ἐπαφὴ καὶ κουβέντιασε

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 7 ΣΕΛ.)

Κούλης Κάσης

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ
τοῦ Βορειοηπειρώτη

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΓΩΝΟΣ
εφ. "ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ,,

Ἀθήνα 1977

Ὁ ποιητὴς-συγγραφέας Κούλης Κάσης, ἂν καὶ δὲν εἶναι Βορειοηπειρώτης, μὲ τὶς σχετικὲς πληροφοριακὲς ἐνημερώσεις του, ἀλλὰ προπάντων μὲ τὴν διαίσθηση καὶ τὴν ποιητικὴ του ἐνόρασι, ἐνστερνίσθηκε τὰ πικρὰ βιώματα καὶ τοὺς στοχασμοὺς τοῦ Βορειοηπειρώτη γενικὰ καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Βορειοηπειρώτη τοῦ Ἐριζωμένου ἀπὸ τὰ χώματα τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας του. Αὐτὰ τὰ βιώματα, αὐτοὺς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ Ἐριζωμένου Βορειοηπειρώτη ἀπεικονίζει ὁ συγγραφέας στὸ πρόσφατο πνευματικό του δημιούργημα «Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΗ». Αὐτὸ τὸ ἔργο, γραμμένο μὲ τὴ δύναμη τῆς γραφίδας του, τὴν γνώριμη κι ἀπὸ τὴν πλούσια ὡς τώρα συγγραφική του δράση, τὸ πρόσφερε ὁ συγγραφέας σὰν συμβολὴ καὶ συμπαράσταση στὸν συνειζόμενο ἀγώνα γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀποκατάσταση τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ ἔκδοση τοῦ συγγράμματος «Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΗ», ἀποτελεῖ ἐκτίμηση καὶ ἀξιοποίηση τῆς εὐγενικῆς προσφορᾶς τοῦ Κούλη Κάση. Μὲ τὴν βεβαιότητα ἀνάλογης ἀξιολογήσεως ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Δημοσία Γνώμη, τὸ ἔργο αὐτὸ δόθηκε στὴν δημοσιότητα καὶ διατίθεται ἀπὸ τὰ Κεντρικὰ Βιβλιοπωλεῖα, καθὼς καὶ στὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος, Ναυαρίνου 8, Ἀθῆναι (τιμὴ δρχ. 150).

ΜΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΘΑ ΒΕΛΤΙΩΘΟΥΝ ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ-ΕΛΛΑΔΟΣ;

Τά ἐν Ἀλβανία στρατόπεδα καταναγκαστικῶν ἔργων καί αἱ φυλακαί τοῦ Μπουρέλι

Τοῦ συνεργάτου μας ΓΑΜΜΑΧΙΠΙ

Ὅταν ἐνετάχθη ἡ Ἀλβανία ὡς μέλος εἰς τὸν ΟΗΕ, τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1954, ὑπέγραψε καὶ τὴν οἰκουμενικὴν διακήρυξιν, τὴν ἐγκριθεῖσαν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ΟΗΕ τοῦ ἔτους 1948, ἀπεδέχθη ἀσφαλῶς καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Διεθνοῦς Ἀρκτυρονίας, συνισταμένας εἰς τὸν σεβασμὸν τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν, ἀναφαιρέτων ἀναφαιρετῶν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν, ἀναφαιρέτων ἀναφαιρετῶν τῆς ἐλευθερίας σκέψεως, συνειδήσεως, θρησκείας ἢ πίστεως. Ἐν τούτοις, τὸ ἀδικοπραγοῦν σῆμερον κράτος τῆς Ἀλβανίας, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἔχει λάβει πρωτοφανῆ εἰς ἔκταση καὶ ἀνατρεχιστικὰ εἰς βαρβαρότητα μέτρα παραβάσεως τῶν ἀνθρωπίνων τούτων δικαιωμάτων διὰ τὸν λειτουργοῦντων στρατοπέδων καταναγκαστικῶν ἔργων (κατόργων μαλλον). Οὔτω, δὲν παραδιάδεται: ΝΤΕ ΦΑΚΤΟ τὴ γραμμὰ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Χάρτου τοῦ ΟΗΕ ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ δὲν ὑπάρχει κεφάλαιον τοῦ παγκοσμίου τούτου Ὀργανισμοῦ, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἔχει καταπατηθῆ ἀπὸ τὸ Ἐνβερχοζτικὸν καθεστὼς τῆς Ἀλβανίας καὶ δὴ κατὰ τὸν ὠμότερον τρόπον.

Μὲ τὸν Ἐνβὲρ Χότζα οὐδέποτε εἴχομεν κοινωνικὴν σχέσιν μαζί του. Αὐτὴ ἡ κατάστασις διατηρεῖται ἐπὶ τρεῖς καὶ ἡμίσειαν δεκαετίας καὶ ἐξακολουθεῖ, ἀτυχῶς, καὶ σήμερον ἀκόμη. Ἐν Ἀλβανίᾳ ἡ λατκὴ κυριαρχία εἶναι ἀκρωτηριασμένη ἢ, ἐπὶ τὸ καλλίτερον, δὲν ὑφίσταται παρὰ τοὺς πομπώδεις τίτλους καὶ τὰς τυχὸν ἀντιθέσεις ἀπόψεις. Ἄλλο τὸ Ἐνδιαφέρον μας νὰ διαφωνοῦμε μὲ τὸν ἐξ Ἀργυροκάστρου ἡγέτην τῆς Ἀλβανίας, καὶ ἄλλο ἡ ὑποχρέωσίς μας, νὰ διαφωτίζομε τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῶν συμβαινόντων εἰς τὸ Μειονοτικὸν χῶρον. Ὁσάκις δὲ γράφομε, δὲν ἀκολουθοῦμε τὴν τακτικὴν τῆς προχειρότητος, ἀλλ' ἀναφερόμεθα πάντοτε εἰς συγκεκριμένα γεγονότα. Ἕνεκεν δὲ τούτου, τόσο τὸ ἀαλίστατον ὄργανον τοῦ Δημοκρατικοῦ Μετώπου Ἐξορίας Ἀργυροκάστρου «γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν Μειονότητα» «ΛΑΪΚΟ ΒΗΜΑ» ἔσον καὶ ἡ «ΖΕΡΙ Ι ΠΟΠΟΥΛΙΤ» καταπαίσσοντα μέχρι λύσσης, διότι εἰς τὰς στήλας τῆς ἐφημερίδος μας «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ» φιλοξενοῦνται ἄρθρα κρίσεις, ἀλλὰ μαρτυρίαι, περὶ γεγονότων συμβαινόντων εἰς τὸν χῶρον τῆς Ἠθνικῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Μειονότητος, ἥτις καὶ μᾶς ἐνδιαφέρει ἀμέσως.

ΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΚΑΤΕΡΓΑ)

Καὶ ἐνῶ, ὡς γνωστόν, ὁλόκληρος ἡ Ἀλβανία εἶναι μὲ στρατόπεδα, ἠλεκτροφόρον μάλιστα, ὄψους τεσσάρων μέτρων, πλέον τούτου εἴκοσι καὶ τρία περίπου ἡμιθημμένα στρατόπεδα καταναγκαστικῶν ἔργων (κατέργων) εἶναι διεσπαρμένα ἐντὸς τῆς ἀλβανικῆς ἐπικρατείας, τὰ περισσότερα μάλιστα εἰς ἐλώδεις περιοχάς, εἰς ἔκτασιν τεσσαράκοντα στρεμμάτων ἑκαστον, μήκους δὲ καὶ πλάτους 200Χ200 μέτρων. Καὶ τὰ κατονομάζομεν: Βαλίας, Ζοῦχτι (ἢ Σοῦκο), Κάφρελ, Γκιόγτσας, Ζαντρίμας, Μπόρσι (τὸν "Αγῖον Σαράντα), Σπάτς, Μπάλς, Σάφερ, Γκιάλτσι, Τσέρμα, Καραβαστάο, Τσέρις, Μπάχρι κ.ἄ., ὡς καὶ αἱ ἀπαίσιαι φυλακαὶ τοῦ Μπουρέλι. Περὶ τῶν στρατοπέδων τούτων ἀξίζει νὰ δώσωμε τὸν λόγον εἰς τὸν "Ἕλληνα κομμουνιστὴν τρόφιμον ἐπὶ ἑπταετίαν, ἐκ τοῦ χωρίου Νεοχώριον τοῦ Νομοῦ Ξάνθης, Πέτρον Μιλλιάνη, ὁ ὁποῖος ὑπηρετῶν ὡς ἐφεδρος ἀξιωματικὸς τοῦ ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς Φλώριναν, γύτομόλησεν εἰς Ἀλβανίαν, διὰ τὸν χωρίων Μικρολίμνης καὶ Ὀξυᾶς, τὴν 30ὴν Ἰουλίου 1950 καὶ ἐπανεπατρίσθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. Εἰς τὸ βιβλίον του, «ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΠΟΤΑ ΤΟΥ ΧΟΤΖΑ» δίδει, μὲ τὰ πλέον μελανὰ χρώματα, μίαν συγκλονιστικὴν περιγραφὴν τῶν κωμιωτέρων ἐκ τῶν 23 τούτων στρατοπέδων καταναγκαστικῶν ἔργων (κατέργων). Ἰδοὺ λοιπὸν τί περιγράφει:

«...Τετράγωνος χῶρος συρματοπλεγμένος ἔξω μὲ πολλὰς σειρὰς συρματόπλεγμα ἀκτὸ μέτρων καὶ ὕψους τεσσάρων καὶ ἐπὶ τοῦ συρματοπλέγματος στερεωμένους σ.ὀηροὺς πασσάλους, ἠλεκτρικοὶ δὲ λαμπτῆρες διαλύουν τὸ σκότος καὶ κάμνουν φωτεινὸν τὸν ἔξω κόσμον. Ἐις τὸ ἐσωτερικὸν μάντρα ὕψους πέντε μέτρων περίπου. Εἶναι ἡ πλέον φρικτὴ φυλακή, εἶναι μία σωστὴ κόλασις. Οἱ ἔγκλεισοι τίποτε ἀπολύτως δὲν γνωρίζουν διὰ τὴν ἔξω ζωήν. Ἐδῶ γίνονται καὶ τὰ δασανιστήρια. Νοῦς ἀνθρώπου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συλλάβῃ τὴν πλήρη εἰκόνα τῶν δασανιστηρίων, τῆς θίας καὶ τῆς ἐγκληματικότητος τῶν στρατοπέδων. Ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, εἰς τὸν ἐσωτερικὸν τοῦ στρατοπέδου χῶρον, μία χωματτίνη κλίμαξ δόγγρεῖ σὰν σὲ στοά!! Ἔχει δύοδεκα ἐπικλινεῖς χωματίνας βαθμίδας καὶ ἕνας σκοπὸς εἰς τὸ δάθος εἰς μίαν πόρταν φυλάγει. Μέσα εἰς τὴν γῆν εἶναι: ἐσκαιμένος εἰς δάθος καὶ εἶναι φτιαγμένος ἕνας χῶρος, χρησιμοποιούμενος διὰ κρατητήρια. (Σελίδες 121, 122, 124, 126). Ἕνας πραγματικὸς ὄγρὸς τάφος, διὰ ζῶντας νεκρούς. Ἔξω τοῦ στρατοπέδου εἶναι καὶ ἄλλα τοιαῦτα κρατητήρια περισσότερα καὶ χειρότερα (Σελὶς 132)».

ΑΙ ΦΥΛΑΚΑΙ ΤΟΥ ΜΠΟΥΡΕΛ

Αἱ φυλακαὶ Μπουρέλι ἦσαν παλαιοὶ ἰταλικοὶ στρατῶνες ἐπὶ ὀρεινοῦ ἐδάφους, εἰς τὰ δόρεια τῆς Ἀλβανίας, οἱ ὁποῖοι διερρυθμίσθησαν καταλλήλως ὑπὸ τοῦ Κόμματος εἰς ἀπαισίας φυλακάς.

"Οποιος Ἀλβανὸς πολέτης τολμήσῃ νὰ κατηγορήσῃ τὸ Ἐνδερχοτζικὸν καθεστὼς ἢ νὰ ἐκφέρῃ ἔστω καὶ ἁπλῶς ἀντίθετον γνώμην, συλλαμδάνεται καὶ εἴτε ἀποστέλλεται εἰς τὰ στρατόπεδα καταναγκαστικῶν ἔργων (κατεργα), εἴτε ἐγκλείεται εἰς τὰς φυλακὰς τῆς πείνης, τοῦ ξυλοδαρμοῦ, τῆς δίψης καὶ τῶν δακρύων, δηλαδὴ τοῦ «BUREL».

Καὶ αὐτὰ μέν, ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὰ στρατόπεδα καταναγκαστικῶν ἔργων καὶ τὰς φυλακὰς Μπουρέλι, τοῦ ἐρυθροῦ παραδείσου τῆς Ἀλβανίας.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΟΣ

Αὐτή, κατ' ἀσφαλεῖς πληροφορίας, παρουσιάζει τὴν κατωτέρω εἰκόνα:

Εἰς κάθε Γεωργικὸν Συνεταιρισμὸν τῶν Ἐπαρχιῶν Ἀργυροκάστρου καὶ Ἀγῖων Σαράντα γίνονται συγκεντρώσεις καὶ δίδονται διαλέξεις ἰδεολογικοπολιτικοῦ περιεχομένου. Εἰς τὰς ἐν λόγῳ διαλέξεις ἐμφανίζεται μετ' ἐμφάσεως ἡ Ἑλλὰς ὡς λιμοκτονοῦσα καὶ φέρουν ὡς παράδειγμα τὴν ἀρξὶν τῶν "Ἑλλήνων ὑπουργοῦ Ἐμπορίου εἰς Τίρανα, διὰ νὰ ζητήσῃ οἰκονομικὴν δοήθειαν ἀπὸ τὴν «εὐημεροῦσαν Ἀλβανίαν»! Πρὸς μείωσιν καὶ ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐνεργειῶν καὶ δημοσιευμάτων τῶν ἐν Ἑλλάδι Βορειοηπειρωτικῶν Σωματείων καὶ Ὀργανώσεων, καθὼς καὶ τῶν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων ἐρωτήσεων καὶ συζητήσεων, περὶ τῆς Μειονότητος, προσπαθοῦν διὰ τῆς θίας νὰ ἐπιδάλλουν τὴν ἀποψιν ὅτι: «"Οποιος μειονοτικὸς δὲν σκέπτεται ὡσὰν Ἀλβανός, χαρακτηρίζεται ὡς "Βορειοηπειρώτης" καὶ ἀπομονώνεται, τίθεται ὑπὸ δυσμένειαν ἢ καὶ ἐκτοπίζεται». Τὰ μέτρα αὐτὰ ἔρχονται ὡς ἀντίποινα τρόπον τινὰ τοῦ Ἐνδὲρ Χότζα καὶ τῆς πολιτικῆς του γενικώτερον, σκοποῦντα εἰς τὴν παντελῆ ἐξουθένωσιν τῆς Μειονότητος. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου τούτου σκοποῦ ἐνίσχυσεν ἔτι περισσότερον τὴν ἰδεολογικὴν πάλην μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς μειονότητος καὶ διεχώρισεν τοῦτον εἰς τρεῖς κατηγορίας, πρὸς δίχασμὸν καὶ ἀλληλοφάγωμα φυσικά. Οὕτω, οἱ Μειονοτικοὶ εἰς τοὺς Γεωργικοὺς Συνεταιρισμοὺς διαχωρίζονται: α) Εἰς τοὺς ἔχοντας συγγενεῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, τοὺς ἔχοντας συγγενεῖς ἐκτοπιζομένους ἢ εἰς τὰς φυλακάς. Οἱ ἄνθρωποι τῆ ἐν λόγῳ κατηγορίας εἶναι ὁ στόχος καὶ τὰ θύματα ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ φρικτὴ ἰδεολογικὴ π

Ἡ ψυχικὴ ὑγεία τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου

Τοῦ κ. ΚΩΝΣΤ. Ι. ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΩΣ ΘΑ ΕΠΙΤΥΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ἀπὸ τὶς παρατηρήσεις μας καταλήξαμε στὸ συμπέρασμα, πὼς ἡ αἰτία τῶν περισσότερων—ἂν μὴ ὅλων—τῶν τραγωδιῶν στὸν ἀτομικό, οἰκογενειακὸ καὶ κοινωνικὸ βίο εἶναι ἡ ἔλλειψη ἀποτελεσματικῆς ἐπικοινωνίας. Ἂν ἡ διαπίστωση αὐτὴ εἶναι σωστή, τότε τὸ καθῆκον κάθε ἀνθρώπου ἔναντι τοῦ συνανθρώπου του εἶναι:

α) Νὰ ἔχη τὴ διάθεση καὶ τὴ διαρκὴ ἑτοιμότητα γιὰ ἐνεργητικὴ καὶ εἰλικρινὴ ἐπικοινωνία. Ὁ κάθε ἄνθρωπος, νὰ κάνη ὁ ἴδιος τὸ πρῶτο βῆμα, γιὰ νὰ ἀρχίζη ἡ ἐπικοινωνία.

β) Νὰ ἔχη τὴ συναίσθηση ὅτι ἀποδέχεται τὸ συνάνθρωπό του σὲ κάποιο βαθμό. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀποδέχεται ἀνεπιφύλακτα τὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἄλλου. Βέβαια ὅσο πιὸ πολὺ ἀποδεχόμαστε κάποιον τόσο περισσότερο τὸν βοηθοῦμε νὰ ἀναπτυχθῆ.

γ) Νὰ ἐπικοινωνῆ στὴν γλώσσα τοῦ συνανθρώπου του. Νὰ μὴ χρησιμοποιῆ τὴν Προκρούστειο κλίνη, δηλαδή, τὴ σημασία ποὺ ἔχει γι' αὐτὸν τὸ μήνυμα στὴν ἐπικοινωνία του μὲ ὅλα τὰ ἄτομα. Νὰ καταβάλη κάθε προσπάθεια, ὥστε κάθε ἄτομο νὰ νιώθη ἄνετα καὶ ἐλεύθερα νὰ ἐπικοινωνῆ μαζί του στὴ δική του προσωπικὴ γλώσσα. Ὁ ἴδιος δὲ νὰ χρησιμοποιῆ μηνύματα ποὺ θὰ καταφέρνουν νὰ «συγκινήσουν», νὰ «ἀγγίζουν», καὶ νὰ ἐνεργοποιήσουν τὸ συνομιλητή του.

δ) Νὰ ἐπιλέγη κάθε φορὰ τὰ κατάλληλα μέσα ἐπικοινωνίας, ὥστε τὸ μήνυμα νὰ φτάνη στὸν προορισμό του σωστὸ καὶ ἄρτιο.

ε) Νὰ μὴ βιάζεται νὰ καταλήξη σὲ συμπεράσματα. Νὰ ἐπιζητῆ ὁλοένα περισσότερες ἐπεξηγήσεις, καὶ διασαφηνίσεις. Νὰ ρωτᾶ συνεχῶς: Δηλαδὴ τί ἐννοεῖς; Τί θέλεις νὰ πῆς; Ἐξήγησέ μου.

στ) Νὰ διαθέτη διαίσθηση, δηλαδὴ ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐπικοινωνία προϋποθέτει νὰ δια.σθανθοῦμε τὴν κατάσταση στὴν ὁποία βρίσκεται ὁ ἄλλος ἄνθρωπος. Εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητη ἡ μέθεξη.

ζ) Νὰ ἀσκηθῆ στὴν παρατηρητικότητα, ὥστε νὰ «πιάνη» καὶ νὰ καταλαβαίνη σωστὰ κάθε μήνυμα—προφορικὸ ἢ ἀναλογικὸ—τόσο ἀπὸ τὸν πομπὸ ὅσο καὶ ἀπὸ τὸ λήπτη. Αὐτὸ τὸ λέμε εὐαισθητοποίηση τοῦ ἀτόμου, ποὺ ἐπικοινωνεῖ.

η) Νὰ θυμᾶται ὅτι συνήθως εἶναι διαφορετικὸ τὸ «σημεῖο ἀναφορᾶς» τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, εἴτε ἐνεργοῦν σὰν πομποί, εἴτε σὰ λῆπτες. Δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ξέρουμε τὶ κουβαλάει μαζί του ὁ συνάνθρωπός μας. Δὲν ξέρουμε τὶς μνῆμες του, τὶς φαντασίες του, τὰ ὄνειρά του κ.λπ. Δὲν ὑπάρχουν ποτὲ κοινὲς ἐμπειρίες, γιατὶ τὰ ἄτομα εἶναι διαφορετικά.

θ) Νὰ λαβαίνη ὑπ' ὄψη του τὴν ψυχολογικὴ κατάσταση τοῦ ἄλλου σκέλους τῆς ἐπικοινωνίας. Ἔτσι τὸ μήνυμα πρέπει νὰ θεωρῆται ἀναφορικὰ μὲ τὸ πρόσωπο, τὴν ψυχολογική του κατάσταση καὶ τὶς συνθῆκες, ποὺ τὸ ὁδήγησαν σ' αὐτή.

ι) Νὰ ἐπικοινωνῆ μὲ συνέπεια, δηλαδὴ τὰ λόγια του, οἱ στάσεις του καὶ οἱ ἐνέργειές του νὰ ἐπικοινωνοῦν τὸ ἴδιο μήνυμα. Νὰ συμπληρώνουν καὶ νὰ ὑποστηρίζουν τὸ μήνυμα. Δηλαδὴ ἡ ἀναλογικὴ καὶ ἡ προφορικὴ ἐπικοινωνία νὰ εἶναι ἀλληλοσυμπληρωματικές.

ια) Νὰ θυμᾶται ὅτι τὸ πιθανότερο στὴν ἐπικοινωνία εἶναι ἡ παρεξήγηση τοῦ μηνύματος, δηλαδὴ κακὴ λήψη, σφαλερὴ ἀποκωδικοποίηση, λαθεμένη ἑρμηνεία καὶ ἄστοχη κωδικοποίηση.

ιβ) Νὰ μάθη νὰ ἀκούη προσεκτικὰ τὸν συνομιλητή του καὶ νὰ ἐπιδιώκη νὰ δέχεται μὲ ὅσο τὸ δυνατὸ λιγότερες προκαταλήψεις καὶ μὲ μεγαλύτερη ἀντικειμενικότητα τὸ μήνυμα, χωρὶς νὰ βιάζεται νὰ πῆ: «Ξέρω, ξέρω...» ὁπότε καταλήγει νὰ ἀκούη γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ τὸν ἑαυτό του.

ιγ) Νὰ μὴν ἀφήνη ἐκκρεμότητες στὴν ἐπικοινωνία. Συμβαίνει πολλὲς φορὲς νὰ παίρνουμε ἕνα μήνυμα διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ προσδοκώμενο. Ἄλλες φορὲς δὲν παίρνουμε καθόλου τὸ προσδοκώμενο μήνυμα. Μὲ τὸ μυαλό μας τότε συμπληρώνουμε τὴν πληροφορία, ποὺ λείπει, καὶ τροποποιοῦμε ἀνάλογα τὴν συμπεριφορά μας. Οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ποὺ δὲν εἶναι ἐνήμεροι τῶν ὅσων ἔχουν συμβῆ μέσα μας, δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν τὴν παράξενη γι' αὐτοὺς συμπεριφορά μας. Φέρονται καὶ αὐτοὶ τότε ἀνάλογα. Αὐτὸ ὅμως σημαίνει γιὰ μᾶς εἴτε ἐπιβεβαίωση τῆς διαγνώσεώς μας, εἴτε δυσκολία νὰ καταλάβουμε τὴν παράξενη συμπεριφορά τους.

ιδ) Νὰ μὴ διακόπτη τὴν ἐπικοινωνία γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο. Μερικὲς φορὲς ἐνῶ ἐπικοινωνοῦμε μὲ κάποιο πρόσωπο συμβαίνει νὰ πιανόμαστε ἀπὸ ἕνα σημεῖο, καὶ εἶναι τέτοια ἡ ἀπασχόλησή μας μὲ τὸ τί θὰ ἀπαντήσουμε, ποὺ παύουμε νὰ παρακολουθοῦμε τὴ συνέχεια. Ἔχομε κατεβάσει τὰ πατζούρια καὶ δὲ βλέπουμε ἐμεῖς ἔξω καὶ οἱ ἄλλοι μέσα. Δηλαδὴ λειτουργοῦμε σ' ἕνα τόσο κλειστὸ κύκλωμα ποὺ οὔτε ἐμεῖς διαλογιζόμαστε ἔξω ἀπ' αὐτό, οὔτε οἱ ἄλλοι μέσα σ' αὐτό. Ἀκόμη μιὰ ὁποιαδήποτε παρεξήγηση συντελεῖ στὴ διακοπὴ τῆς συνειδητῆς ἐπικοινωνίας.

Αὐτὴ ὅμως ἡ διακοπὴ ἐπαυξάνει τὴν παρεξήγηση, γιατὶ δίνεται τὸ δικαίωμα στὸ συνάνθρωπό μας, νὰ καλύψη τὸ κενὸ μὲ τὴ βοήθεια τῆς μνήμης του, τῆς φαντασίας του, τῆς ψυχολογικῆς του καταστάσεως καὶ τῆς ὅλης προσωπικότητάς του. Ἡ συνειδητὴ προσπάθεια διακοπῆς τῆς ἐπικοινωνίας σημαίνει ἕνα εἶδος σχιζοφρενικῆς συμπεριφορᾶς, ποὺ ἔχει σὰ συνέπεια νὰ δίνεται τὸ δικαίωμα στὸν ἄλλο νὰ ἑρμηνεύσ τὴ συμπεριφορὰ κατὰ τὸν τρόπο ποὺ ἐκεῖνος θέλει.

ιε) Στὶς περιπτώσεις τῆς παρεξηγήσεως καὶ τῆς συγκρ σεως νὰ ἐπιδιώκη τὴ λύση της χωρὶς ποτὲ νὰ καταφεύγη σ χρησιμοποίηση τῆς δυνάμεώς του γιὰ νὰ κερδίση κάτι π βάρος τοῦ ἄλλου. Κριτήριο γιὰ τὴ λύση τῆς παρεξηγήσεως συγκρούσεως θὰ εἶναι ὁ σεβασμὸς τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν δ πλευρῶν. Σωστὴ λύση εἶναι αὐτὴ ποὺ δὲν χάνει κανένας, ἀλλ κερδίζουν καὶ οἱ δυὸ πλευρές.

ιστ) Ἡ ἐπικοινωνία θὰ εἶναι ἀποτελεσματική, ἂν συμπ πτουν οἱ ἀπόψεις τοῦ πομποῦ καὶ τοῦ λήπτη στὶς παρακάτ προτάσεις.

Πομπός : Νὰ πῶς βλέπω τὸν ἑαυτό μου .....
Λήπτης : Νὰ πῶς βλέπω ἐσένα .....
Πομπός : Νὰ πῶς βλέπω ὅτι μὲ βλέπεις .....
Λήπτης : Νὰ πῶς βλέπω νὰ μὲ βλέπης ὅτι σὲ βλέπω ...

ιζ) Σὲ κάθε προβληματικὴ κατάσταση μεταξὺ δύο ἢ περισ σότερων ἀνθρώπων, ἄς ἐφαρμόζεται ἡ μέθοδος λύσεως τῶν προβλήματων, χωρὶς νὰ ἐπιδιώκουμε νὰ βροῦμε, ποιὸς ἔχει δίκιο, ἀλλὰ τί εἶναι δίκιο, καὶ ποὺ μπορεῖ νὰ συνοψιστῆ στ παρακάτω φράσεις:

«Ἂς δοῦμε τὶ συμβαίνει... ποιὸ εἶναι τὸ πρόβλημα. Πῶ τὸ βλέπει ὁ καθένας μας; Μὲ ποιὸ τρόπο μπορεῖ νὰ λυθ Ποιὲς εἶναι οἱ προτεινόμενες λύσεις; Ποιὲς εἶναι οἱ συνέπει κάθε λύσεως; Ποιὰ λύση θὰ διαλέξωμε; Γιατί;»

ιη) Τέλος στὶς περιπτώσεις ποὺ θὰ ὑπάρχη παρεξήγη νὰ παίζουμε τὸ παιχνίδι τῆς ἀντιστορφῆς τῶν ρόλων. Ἄ ὑποδύεται π.χ. τὸ ρόλο τῆς συζύγου ὁ σύζυγος, τοῦ πατέρ ὁ γυιός, τοῦ δασκάλου ὁ μαθητὴς καὶ ἀντίστροφα. Τὸ «ἐγ νὰ γίνη «ἐσὺ» καὶ ἀντίστροφα. Ἡ θεώρηση τῶν πραγμάτ ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τοῦ ἄλλου εἶναι ἕνας πολὺ καλὸς τρόπος ἀπ τελεσματικῆς ἐπικοινωνίας.

Η ΑΛΒΑΝΙΑ ΚΑΙ Η ΡΗΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΙΝΑ

Τοῦ ΜΑΝ. ΠΛΟΥΜΙΔΗ

Τρεῖς μῆνες ἔπειτα ἀπό τή δημόσια ἐκδήλωση τῆς διαφωνίας της πρός τήν Κίνα, εἶναι ἐνδιαφέρον νά ἐρευνηθεῖ πῶς ἡ Ἀλβανία διαμορφώνει τήν πολιτική της μέσα στίς καινούργιες συνθῆκες τῶν διεθνῶν της σχέσεων, τίς ὁποῖες ἡ ἴδια ἐδημιούργησε. Στή διάρκεια τῶν 17 ἐτῶν πού κράτησε ἡ ἰδεολογική καί πολιτική συναδέλφωσή τους μέ τήν Κίνα, οἱ Ἀλβανοί μποροῦσαν νά λένε μέ αἴσθημα σιγουριᾶς, ἀλλά καί μέ κάποια ἔπαρση: «Εἴμεθα 800 ἑκατομμύρια!». Ἐνῶ τώρα, ἔπειτα ἀπό τήν ἐθελοντική ἀποστασία τους, εἶναι ὑποχρεωμένοι νά προσδιορίζουν τό δημογραφικό δυναμισμό τους μόνο μέ τά δυόμισι ἑκατομμύρια, πού εἶναι ὁ πληθυσμός τῆς χώρας τους καί νά ὑπολογίζουν γιά τήν οἰκονομική τους ἀνάπτυξη πρό παντός στίς δικές τους δυνάμεις καί ὄχι πλέον στή «διεθνιστική» οἰκονομική καί τεχνική βοήθεια, πού τούς ἐξασφάλιζε ἡ μακρυνή τους σύμμαχος.

Ποιά, λοιπόν, εἶναι ἡ πορεία πού ἀκολουθεῖ ἡ Ἀλβανία ἔπειτα ἀπό αὐτή τή ριζική μεταβολή στή διεθνή θέση της; Πολλοί μίλησαν γιά ἀπομόνωση καί ἄλλοι πρόβλεψαν ὅτι ἡ μικρή γειτονική μας χώρα δέν θά μποροῦσε ν' ἀνθέξει γιά πολύ στήν κατάσταση αὐτή, ἀλλά θά ἀναζητοῦσε σύντομα ἄλλο προσανατολισμό. Ἡ Σοβιετική Ἕνωση, μάλιστα, εἶχε, ὅπως φαίνεται, τήν ἐλπίδα ὅτι μποροῦσε νά προσελκύσει καί πάλι τήν Ἀλβανία στήν τροχιά της. Καί εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὁ σοβιετικός προπαγανδιστικός μηχανισμός, ἐνῶ χρησιμοποίησε καί χρησιμοποιεῖ σ' ὅλη της τήν ἔκταση τήν ἀλβανική κριτική ἐναντίον τῆς Κίνας, ἀπέφυγε ἐπιμελῶς νά κάμει ὁποιαδήποτε νύξη γιά τούς χαρακτηρισμούς καί τίς κατηγορίες, πού ἀπηύθυνε ἡ ἀλβανική ἡγεσία ἐναντίον τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, γιά τίς «ἰμπεριαλιστικές», π.χ., τάσεις της καί τίς «σκευωρίες» της μέ τήν Ἀμερική.

Τήν ἀπάντηση στά ἐρωτήματα αὐτά, γιά τήν πορεία πού ἀκολουθεῖ ἡ Ἀλβανία ἔπειτα ἀπό τή ρήξη μέ τήν Κίνα, τήν ἔδωσε ὁ Ἀλβανός ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν Νέστι Νάζε μέ τήν ὁμιλία του στή Γενική Συνέλευση τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν στίς 6 Ὀκτωβρίου. Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή ἡ ὁμιλία ἔχει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον καί γιά μᾶς στήν Ἑλλάδα ἀκόμη περισσότερο, ἀφοῦ εἶναι πάντοτε ἐνδιαφέρον καί σκόπιμο νά γνωρίζομε τήν πολιτική τῶν γειτόνων μας.

★

Ὁ Ἀλβανός ὑπουργός δέν ἔκαμε σέ κανένα σημεῖο τῆς ὁμιλίας του ἀναφορά ὀνομαστική στήν Κίνα, ὅπως γινόταν ἄλλοτε, γιά νά τήν ἐγκωμιάσει καί νά ἐξάρει τή «διεθνιστική» καί ἀνιδιοτελή βοήθεια πρός τή χώρα του. Οὔτε ἔκαμε ἀναφορά ἀνομαστικά στήν κινεζική θεωρία «τῶν τριῶν κόσμων», πού ἀποτέλεσε τήν ἀφορμή γιά νά διαρρήξουν οἱ Ἀλβανοί τήν ἰδεολογική ἀλληλεγγύη τους πρός τήν Κίνα. Μόνο γιά μιά φορά, ὅταν μίλησε γιά τή φιλία πρός ὅλους τούς λαούς, ὁ Ἀλβανός ὑπουργός πρόσθεσε καί τή φράση: «Ὁ ἀλβανικός λαός εἶναι ἰδιαίτερα δεμένος μέ στενή φιλία μέ τό μεγάλο κινεζικό λαό», γιά νά ἐκφράσει προφανῶς μέ τόν τρόπο αὐτό τήν εὐγνωμοσύνη τῆς χώρας του γιά τή βοήθεια πού ἔλαβε ὡς τώρα καί τήν πρόθεσή της νά διατηρήσει τίς διακρατικές σχέσεις μέ τήν Κίνα.

Ἡ ἀντίθεση ὅμως πρός τή θεωρία τῶν «τριῶν κόσμων» παραμένει ἀκέραιη, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν ἀνάλυση, στήν ὁποία προέβη ὁ Ν. Νάζε γιά τή διεθνή κατάσταση. Καί ἀπό κανένα σημεῖο τῆς ὁμιλίας του δέν ποσκύπτει μεταβολή στή στάση τῆς Ἀλβανίας ἀπέναντι στίς δύο ὑπερδυνάμεις, τίς ὁποῖες ἐξακολουθεῖ νά καταγγέλλει, τήν Ἀμερική ὡς «ἰμπεριαλιστική» καί τή Σοβιετική Ἕνωση ὡς «σοσιαλιμπεριαλιστική».

Ἡ κινεζική θεωρία ὑποστηρίζει, ὡς γνωστόν, ὅτι οἱ δύο ἰμπεριαλιστικές ὑπερδυνάμεις ἀποτελοῦν τόν «πρῶτο κόσμο». Οἱ χῶρες τῆς Ἀσίας, Ἀφρικῆς καί Λατινικῆς Ἀμερικῆς (στίς ὁποῖες περιλαμβάνεται καί ἡ Κίνα) τόν «τρίτο κόσμο», ἐνῶ οἱ χῶρες ποὺ βρίσκονται μεταξύ τῶν δύο «κόσμων», τό «δεύτερο κόσμο». Στόν ἀγώνα ἐναντίον τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ ἡ κυριότερη δύναμη εἶναι ὁ «τρίτος κόσμος». Ἀπό τούς δύο ἰμπεριαλισμούς, ἐξ ἄλλου, ὁ περισσότερο ἐπικίνδυνος εἶναι ὁ σοβιετικός «σοσιαλιεμπεριαλισμός». Γι' αὐτό ὁ «τρίτος κόσμος» μπορεῖ νά συνεργασθεῖ περιστασιακά καί μέ βάση τήν ἀρχή «ὁ ἐχθρός τοῦ ἐχθροῦ μου εἶναι φίλος μου», μέ τόν ἀμερικανικό ἰμπεριαλισμό, πού εἶναι ἄλλωστε ὁ λιγότερο ἐπικίνδυνος, ἀφοῦ εἶναι ὁ ἰμπεριαλισμός μιᾶς κοινωνίας πού παρακμάζει.

Ἡ ἀλβανική ἀντίκρουση, τήν ὁποία ἐπαναλαμβάνει συνοπτικά ὁ Ἀλβανός ὑπουργός χωρίς ὅμως νά κατονομάζει τό στόχο της, δηλαδή τή θεωρία τῶν «τριῶν κόσμων», εἶναι ὅτι προκαλεῖ σύγχυση ἡ ἀναγωγή τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἀντιιμπεριαλιστικοῦ ἀγώνα καί τῆς ἀντιιμπεριαλιστικῆς ἑνότητας τῶν λαῶν σέ ζήτημα δημιουργίας ὁμάδων ἑτερογενῶν κρατῶν, κρατῶν δηλαδή μέ διαφορετικές βλέψεις καί μέ καθεστῶτα πού κλιμακώνονται ἀπό πράγματι ἀντιιμπεριαλιστικά ἴσαμε ἄλλα, πού εἶναι ἀντιδραστικά, ἢ πού ἔχουν ἐπιβληθεῖ ἀπό τούς ἴδιους τούς ἰμπεριαλιστές.

Μέ τή μέθοδο τῆς δημιουργίας ὁμάδων ἑτερογενῶν κρατῶν ἐξασθενίζει ἡ ἀληθινή ἀντιιμπεριαλιστική ἑνότητα τῶν λαῶν, ἐπειδή ὁ ἀντιιμπεριαλιστικός ἀγώνας δέν γίνεται μόνο ἐναντίον τῶν ὑπερδυνάμεων ἀλλά καί ἐναντίον τῶν καθεστώτων πού ἀνήκουν, δηλαδή, στό «δεύτερο» ἢ τόν «τρίτο» κόσμο καί πού εἶναι στήν ὑπηρεσία τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Ὁ Ἀλβανός ὑπουργός ἀπέκρουσε, ἐξ ἄλλου, τίς πολιτικές ἐπιπτώσεις, χωρίς ὅμως ν' ἀναφέρεται ρητῶς σ' αὐτές, πού θά εἶχε γιά τή χώρα του ἡ ἐφαρμογή τῆς κινεζικῆς θεωρίας καί οἱ ὁποῖες θά ἔκ ὅτι ἡ Ἀλβανία θά ἔπρεπε νά προσεγγίσει πρᾶς τήν Ἀμερική, πρ μένου νά καταπολεμηθεῖ ὁ «σοσιαλιμπεριαλισμός» τῆς Σοβιετικῆς νώσεως. Δέν ὑπάρχει, εἶπε, ἰμπεριαλισμός περισσότεο ἢ λιγ ἐπικίνδυνος. «Οἱ δύο ἰμπεριαλιστικές ὑπερδυνάμεις, οἱ ΗΠΑ κ ΕΣΣΔ, εἶναι ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνες», εἶπε. «Ἡ πεῖρα ἔχει δείξει πώς ἕνας λαός, ἡ μιά χώρα, ἀπειλοῦνται ἢ καταπιέζονται ἀπό μιά ὑπερ δύναμη, αὐτό δέν σημαίνει ὅτι ἡ ἄλλη ὑπερδύναμη παύει νά εἶναι κίνδυνη καί ὅτι μεταβάλλεται σέ φίλο». Μέ τούς λόγους αὐτούς τ Ἀλβανοῦ ὑπουργοῦ ἐνισχύεται ἡ ἐντύπωση ὅτι ἡ Κίνα ὡθοῦσε τήν Ἀλ βανία νά μιμηθεῖ τό παράδειγμά της καί νά βελτιώσει τίς σχέσ της μέ τήν Ἀμερική, πράγμα πού ἡ Ἀλβανία ἀπέκρουσε. «Οἱ λα εἶπε ὁ Ἀλβανός ὑπουργός, δέν μποροῦν νά τεθοῦν ὑπό τήν κηδεμ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ὑπερδυνάμεως, οὔτε νά ἑνωθοῦν μέ τή μία ἐναν τίον τῆς ἄλλης, ἀπό μόνο τό γεγονός ὅτι μεταξύ τῶν δύο ὑπερδυν μεων ὑπάρχουν διενέξεις καί ἀντιφάσεις στό πλαίσιο τοῦ ἀνταγω σμοῦ τους, γιά τήν κυριαρχία καί τήν ἡγεμονία στόν κόσμο».

★

Ἀναφέρθηκε ἔπειτα στή βοήθεια, ὄχι μόνο γιά νά ἐκθέσει ἀρχή πολιτικῆς, ἀλλά προφανῶς καί γιά νά ἀπαντήσει στίς ὑπο σεις πού διατυπώθηκαν ὅτι ἡ Ἀλβανία, ἔπειτα ἀπό τήν ἀπομακρυν της ἀπό τήν Κίνα, θά δεχθεῖ σοβιετική βοήθεια. Καθόρισε τή γενι ἀρνή ὅτι «οἱ χῶρες πού οἰκοδομοῦν τό σοσιαλισμό πρέπει νά βοηθ μέ ὅλες τους τίς δυνάμεις τούς λαούς πού ἀγωνίζονται γιά τήν ἐλ ξαρτησία τους καί πού θέλουν νά προχωρήσουν στό δρόμο πού ὁδη γεῖ στό σοσιαλισμό». Ἀλλά πρόσθεσε, πώς «ἡ βοήθεια πού οἱ ἀλβ ζιονιστές (δηλαδή ἡ Σοβιετική Ἕνωση) ὑπόσγονται στίς ἄλλες χώρ δέν εἶναι οὔτε εἰλικρινής, οὔτε ἀνιδιοτελής. Ἡ βοήθεια ποσοφέρετ στά πλαίσια μιᾶς πολιτικῆς ὑποδουλώσεως, καταναγκασμοῦ, σ σμοῦ μιᾶς μεγάλης δυνάμεως ἀπέναντι στούς μικρούς λαούς. Τ λέμε αὐτά, εἶπε, γιατί τά ἔγομε δοκιμάσει».

Σέ ἄλλο μέρος τῆς ὁμιλίας του εἶπε: «Νά μή τρέφει κανείς πλάνη ὅτι ἡ Ἀλβανία εἶναι ἀπομονωμένη, ὅτι δέν μπορεῖ νά χωρίς ξένη βοήθεια, ὅτι θά ὑποχρεωθεῖ ν' ἁπλώσει σέ κάποιον τό χ Καμμιά ἰμπεριαλιστική δύναμη νά μή τρέφει τήν ἐπιθυμία, οὔτε ἐλπίζει ὅτι θά ἐπιβάλει τή θέλησή της στήν Ἀλβανία. Ἡ Ἀλβ ζεῖ καί θά ζήσει ἐλεύθερη, ἀνεξάρτητη, μέ πλήρη ἐθνική κυριαρχία».

Ἀνάπτυξε ἔπειτα τίς θέσεις τῆς χώρας του σέ διάφορα ἐθνι θέματα χωρίς νά προκύψει καμμιά σημαντική μεταβολή στήν πολιτ πού ἀκολουθεῖ ἡ Ἀλβανία. Εἶπε ὅτι ἡ Ἀλβανία δέν εἶναι ὑπέρ αὐτάρκειας καί ὅτι ἐπιθυμεῖ τήν ἀνάπτυξη τῶν ἐμπορικῶν της σεων. Ἐπανέλαβε καί πάλι τή διαβεβαίωση ὅτι οἱ γείτονές της ἔχουν νά φοβηθοῦν τίποτε ἀπό τήν Ἀλβανία. Καί ἀναφερόμενος στ πανευρωπαϊκή διάσκεψη τοῦ Ἑλσίνκι, γιά τήν ὁποία εἶπε ὅτι ἀπέτυ καί στή διεξαγόμενη τώρα διάσκεψη τοῦ Βελιγραδίου, καθώς καί ἄποψη γιά τή μετατροπή τῆς Μεσογείου σέ ζώνη εἰρήνης, ἔκανε ἀναφορά στή Γιουγκοσλαβία, τήν ὁποία ὅμως δέν κατονόμασε. καλεῖ, εἶπε, ἔκπληξη τό διάβημα τῆς κυβερνήσεως ἐκείνης, πού ἔ νά διευθυνθεῖ ἡ διάσκεψη τοῦ Βελιγραδίου μέ τή συμμετοχή τῶν σογειακῶν χωρῶν, τή στιγμή πού ἡ ἴδια προσφέρει εὐκολίες στό λιμ νια της στούς στόλους τῆς Ἀμερικῆς καί τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσ

Τό συμπέρασμα ἀπό τήν ὁμιλία τοῦ Ἀλβανοῦ ὑπουργοῦ εἶναι ὅ ἡ Ἀλβανία καί ἔπειτα ἀπό τή ρήξη της μέ τήν Κίνα δέν ἔγινε τίπο θεση νά στραφεῖ οὔτε πρός τήν Ἀμερική, οὔτε πρός τή Σοβιετική Ἕνωση